Holy Bible

Aionian Edition®

Arli Luka

Arli Luke

AionianBible.org

The world's first Holy Bible untranslation

100% free to copy and print

also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Arli Luka
Arli Luke

Creative Commons Attribution-No Derivatives 4.0, 2018-2021
Text source: eBible.org
Source copyright: Creative Commons Attribution license 4.0
Translator unknown, 2018

Formatted by Speedata Publisher version 4.3.5 on 3/28/2021
100% Free to Copy and Print
http://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
http://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Arli at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a lexicon. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the afterlife destinies of mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org and with the Android App. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Luka 11

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

O Isus phenđa: “Dade Devla, oprostin lenđe, adalese so na džanen so ćerena!”
Tegani o vojnici frdinde barbuti hem ađahar ulavde maškara pumende e Isusesere šeja.
Luka 23:34

Luka

1 Cenimeja Teofile. Sar so džane, but džene lelje te pisinen oto
dođađaja zako save o Devel dinđa plo lafi, a save pherdile
maškar amende. **2** On pisinde adalestar palo adava sar so o
manuša, kola dikhle adala dođađaja, vaćerde amenđe. Adala
manuša dikhle adava pana oto anglunipe e Mesijasere dživdipastar
ki phuv. On ule sluge e Devlesere te sikaven amen o lafi e
Mesijastar. **3** Ađahar hem me, palo so oto anglunipe šukar
ispitujinđum sa adava, mangljum tuće sa palo redo te pisinav. **4**
Ćerđum adava te šaj ove uverime dai čače sa adava so sikliljan e
Mesijasere dživdipastar. **5** Ked o Irod inele caro ani Judeja, nesavo
manuš palo anav Zaharija inele svešteniko e izraelconengoro.
Ov inele svešteniko oto redo e Avijasoro. E Zaharijasiri romni da
inele oto pleme e Aronesoro. Lakoro anav inele Jelisaveta. **6** O
Zaharija hem i Jelisaveta inele pravedna anglo Devel adalese so
živinde palo sa o naredbe hem o zakonja e Gospodesere. **7** Na
inolen čhave adalese so i Jelisaveta našti ine te ačhol khamni, a
soduj džene već purandile. **8** Jekh dive ked e Zaharijasiri grupa
oto svešteniki kandlja ano Hram, tegani hem o Zaharija ćerela
ine pli buti sar svešteniko anglo Devel. **9** Palo pumaro adeti, o
svešteniki frdinde o barbuti te dikhen ko te đerdini ko Svetište e
Gospodesoro. I ađahar pelo upro Zaharija te đerdini ano Hram e
Gospodesoro te kadini. **10** Đikote o Zaharija kadinđa ano Hram,
sa o čedime manuša molinena pe ine avrijal. **11** A ano Hram e
Zaharijase mothovđa pe o anđeo e Gospodesoro. Terdino ki desno
strana oto oltari kotar kadinđa pe. **12** Ked dikhlja le o Zaharija,
darandilo but. **13** A o anđeo phenđa lese: "Ma dara, Zaharija! O
Devel šunđa ti molitva. Ti romni i Jelisaveta ka bijani će čhave, i
ka de le anav Jovan. **14** Ka ove but radosno zbog leste hem but
džene ka radujinen pe so ov ka bijanđol. **15** Ka ovel baro manuš
anglo Gospod. Niked na ka pijel mol hem ništa sostar šaj te mačol
pe. Ka ovel pherdo e Svetone Duhoja pana pe dajaće ano vođi.
16 Bute Izraelconen ka irini anglo Gospod, anglo lengoro Devel.
17 Ka džal anglo Gospod sar glasniko ano duho hem ano zoralipe
savo inele e purane proroko e Ilija. Ka mirini e daden lengere
čhavencar hem ka ćerel da okola kola na šunena e Devle te oven
mudra sar o manuša kola ćerena okova so o Devel phenela dai
šukar. Sa akava ka ćerel sar te pripremini e narodo te šaj oven
spremna zako e Gospodesoro aviba." **18** I o Zaharija pučlja e
anđele: "Sar me te džanav da čače ka ovel adava so phenđan?
Me injum purano hem mli romni da beršali." **19** A o anđeo phenđa
lese: "Me injum o Gavrilo, o anđeo kova terđola anglo Devel te
kandel le. O Devel bičhalđa man te vaćerav tuja hem te anav
će akava šukar lafi. **20** I ače, ka ove laloro, na ka šaj te vaćere
sa đi o dive ked adava ka ovel. Ađahar ka ovel adalese so na
verujinđan mle lafonenđe save ka oven čače ko pravo vreme."
21 Sar o anđeo vaćeri ine e Zaharijaja, o manuša adžićerde e
Zaharija te ikljol pučindoj pumen so edobor ačhilo ko sveto than e
hramesoro. **22** A ked o Zaharija iklilo, našti ine te vaćeri olencar. O
Zaharija ćerela ine nesar te mothoj lenđe vastencar, ali ačhilo
laloro. O manuša xalile da o Devel mothovđa lese nešto ko sveto
than e hramesoro. **23** Ked pherdile o dive oto lesoro kandiba
ano Hram, o Zaharija dželo čhere. **24** Na nakhino but, i lesiri
romni i Jelisaveta ačhili khamni. Pandž masek na iklili avri taro
čher. Phenđa: **25** "O Gospod ćerđa te šaj ačhovav khamni. Akana
mothovđa maje pli milost hem cidinđa mli lađ anglo manuša."
26 Ked i Jelisaveta inele šofto masek khamni, o Devel bičhalđa
ple anđele e Gavrilo ki tikori diz Nazaret ani regija Galileja. **27**
Adari valjanđa te legari o lafi e Marijaće koja pana inele čhaj. Oj
inele mangli e muršese palo anav Josif, kova inele oto pleme e
carosoro e Davidesoro. **28** Ked alo o anđeo, phenđa e Marijaće:
"Radujin tut! O Gospodi but milostivno premala tute!" **29** A i Marija
but uznemirinđa pe taro e anđeosere lafija, i pučlja pe so šaj te
ovel adava pozdrav. **30** A o anđeo phenđa laće: "Ma dara, Marije!
O Devel mothovđa će plo šukaripe! **31** Ače, ka ačhove khamni
hem ka bijane čhave, i ka de le anav Isus. **32** Ov ka ovel baro
hem ka vičini pe Čhavo e Najbare Devlesoro. O Devel o Gospod
ka del le autoritet te vladini sar caro, sar so vladinđa lesoro pradad
o David. **33** Ka carujini upro pleme e Jakovesoro zauvek; zako
lesoro carstvo na ka ovel kraj. **(aiōn g165)** **34** Tegani i Marija pučlja
e anđeo: "Sar šaj te ovel adava ked me pana injum čhaj?" **35** A o
anđeo phenđa laće: "O Sveto Duho ka huljel upra tute hem o
zoralipe e Najbare Devlesoro ka učhari tut. Adalese adava čhavo,
kole ka bijane, ka ovel sveto hem ka vičini pe Čhavo e Devlesoro.
36 Ače, ti bibi i Jelisaveta da, ko purane berša, ačhili khamni hem
ka bijani murše. I oj, kolaće sare džande da našti te ačhol khamni,
akanai šov masek khamni. **37** Jer o Devel sa šaj te ćerel!" **38**
Tegani i Marija phenđa: "Ače, sluškinja e Gospodesiri injum. Nek
ovel maje palo klo lafi." I o anđeo dželo olatar. **39** Adala dive i
Marija spreminđa pe hem siđarđa ko bregalo krajo, ki jekh diz ani
regija Judeja. **40** Ked resli adari, đerdinđa ko čher e Zaharijasoro
hem pozdravinđa e Jelisaveta. **41** I ked i Jelisaveta šunđa e
Marijakoro pozdrav, o čhavoro oti radost zorale mrdinđa olaće ano
vođi, a oj pherdili e Svetone Duhoja. **42** I bare glasoja phenđa e
Marijaće: "Najblagoslovime injan maškaro đuvlja hem blagoslovime
o čhavoro kole akhareja ano vođi! **43** Akavai bari čast maje so
tu, mle Gospodesiri daj, aljan kora mande. **44** Adalese so ked
šunđum to pozdrav, o čhavoro oti radost zorale mrdinđa maje ano
vođi. **45** Blago tuće so verujinđan da ka ovel adava so phenđa
će o Gospod!" **46** Tegani i Marija phenđa: "Barjari mlo vilo e
Gospode; **47** Radosnoi mlo duho ano Devel, ano mlo Spasitelj
48 so ulo milostivno upri pli na edobor bari sluškinja. I ače, od
akana sa o generacije ka phenen da injum blagoslovime đuvli, **49**
adalese so but šukaripe ćerđa maje o Zoralo Devel kasoro anavi
sveto! **50** Ovi milostivno e manušenđe oto sa generacije kola
darana olestar. **51** Ple zorale vasteja ćerđa bare buća; frdinđa
pestar e manušen kolai barikane ano pumare vile. **52** Peravđa e
vladaren taro lengoro tron, a vazdinđa e poniznonen. **53** Čaljarđa
e bokhalen šukaripnaja, a čučen muklja e barvalen. **54** Pomožinđa
e Izraelconenđe, ple slugenđe. Na bisterđa te ovel milostivno **55** e
Avraamese hem lesere potomkose zauvek, sar so dinđa plo lafi
amare pradadenđe." **(aiōn g165)** **56** I Marija ačhili e Jelisavetaja đi
ko trin masek, i tegani irinđa pe čhere. **57** A e Jelisavetaće alo
o dive te bijani, i bijanđa murše. **58** Ked lakoro jeri hem lakere
komšije šunde so o Devel ćerđa laće baro šukaripe, radujinde pe
olaja. **59** A ked e čhavore inele ofto dive, koro Zaharija čedinde pe
o manuša zako obreziba e čhavoresoro. I mangle te den le lesere
dadesoro anav–Zaharija, **60** ali i Jelisaveta phenđa: "Na! Lesoro
anav ka ovel Jovan!" **61** A on phende laće: "Niko te jerjestar
na vičini pe ađahar." **62** I vastencar pučle e Zaharija savo anav
mangela te del ple čhavore. **63** Tegani o Zaharija rodinđa te den le
jekh tikori phal zako pisiba hem pisinđa: "Lesoro anavi Jovan."
I sare začudinde pe. **64** I otojekhvar o Zaharija šaj ine palem
te vaćeri, i lelja te slavini e Devle. **65** I uklinđa i dar sa lengere
komšijen. Ko sa o bregalo krajo e Judejakoro vaćerđa pe adalestar
so ulo. **66** I sare kola šunde adava, razmislinde adalestar hem
phende: "Akava čhavoro isi te ovel baro manuš. Čačei upro leste o
vas e Gospodesoro." **67** A o Zaharija, e Jovanesoro dad, pherdilo
e Svetone Duhoja hem prorokujinđa: **68** "Slava e Gospodese e
Izraelesere Devlese adalese so alo hem otkupinđa ple narodo!
69 Vazdinđa amenđe zorale Spasitelje oto pleme e carosoro e
Davidesoro, ple slugasoro **70** sar so vaćerđa pana angleder kroz o

muja ple svetone prorokonengere. **(aiōn g165)** **71** Vazdinđa amenđe
zorale Spasitelje te spasini amen amare dušmanjendar hem sa
e manušengere vastendar kola mrzinena amen. **72** Mothovđa
milost amare pradadenđe hem ispuninđa plo sveto savez, **73** i
sovli savi xalja e Avraamese amare pradadese: **74** so ka ikali
amen amare dušmanjengere vastendar te šaj kanda le bizi dar
75 ano svetost hem ano pravednost anglo leste sa đikote injam
dživde. **76** A tu Jovane, mlo čhavo, ka ove pendžardo sar proroko
e Najbare Devlesoro, adalese so ka dža anglo Gospod te phrave
lese o droma. **77** Ka sikave lesere narodo sar te pendžaren o
spasenje prekalo oprostiba lengere greja **78** palo amare Devlesoro
milosrdno vilo palo savo o svetlost odupral ka avel kora amende
sar ikljojba e khamesoro, **79** te svetlini okolenđe so bešena ani
tomina hem ani senka e meribnasiri, te legari amen ko drom oto
mir." **80** A o čhavoro o Jovan barjola ine hem zoraljola ano duho.
Ked barilo, živinđa ani pustinja sa đikote na iklilo anglo Izraelci te
propovedini.

2 A ano adava vreme ked o Jovan bijandilo, o caro o Avgust
naredinđa te ćerel pe popis oto sa o manuša ano carstvo e
rimesoro. **2** Adava inele prvo popis ćerdo sar o Kvirinije ine vladini
ani Sirija. **3** I sa o manuša džele ko dizja kaj bešle lengere preci
te prijavinen pe zako popis. **4** Ađahar da o Josif, adalese so
inele potomko e carosoro e Davidesoro, dželo tari diz Nazaret
oti regija Galileja ko gav Vitlejem oti regija Judeja, kote o David
bijandilo. **5** Dželo adari sar te prijavini pe zako popis pe verenicaja
e Marijaja koja inele khamni. **6** I sar on inele ano Vitlejem, alo e
Marijakoro vreme te bijani. **7** I bijanđa ple prvone čhave. Paćarđa
le hem pašljarđa le ano jasle adalese so ki gostionica na inele
than olenđe. **8** Adaja rat paše uzalo Vitlejem inele nesave pastirija
kola arakhena ine pumare bakren ko polje. **9** I otojekhvar o anđeo
e Gospodesoro terdino uzalo lende hem i slava e Gospodesiri
osvetlinđa len, i on but darandile. **10** A o anđeo phenđa lenđe: "Ma
daran! Ače, anava tumenđe šukar lafi oto baro bahtalipe savo ka
ovel sa e manušenđe! **11** Avdive, ani diz ani savi bijandilo o caro
o David, bijandilo tumenđe o Spasitelj kovai o Hrist o Gospod.
12 Akava ka ovel tumenđe znako palo savo ka pendžaren le:
ka arakhen e čhavore paćarde hem sar pašljola ano jasle." **13**
Otojekhvar uzalo anđeo pojavinđa pe bari vojska e anđelendar
koja hvalinđa e Devle vaćerindoj: **14** "Slava ko učipe e Devlese, a
ki phuv mir e manušenđe kolencar o Devel zadovoljno!" **15** I ked o
anđelja irinde pe ko nebo, o pastirija phende jekh averese: "Hajde
te dža đi o Vitlejem hem te dikha adava so ulo, so phenđa amenđe
o Gospod." **16** I džele sigate, hem arakhle e Marija, e Josife hem
e čhavore sar pašljola ano jasle. **17** A ked dikhle e čhavore,
vaćerde averenđe sa so ine lenđe phendo e čhavorestar. **18** I
sare kola šunde e pastiren inele zadivime. **19** A i Marija pamtinđa
sa so vaćerde laće hem razmislinđa adalestar. **20** I o pastirija
dželefse slavindoj hem hvalindoj e Devle za sa okova so šunde
hem so dikhle ađahar sar so ine lenđe vaćerdo. **21** Ked nakhine
ofto dive, ked e čhavore valjande te obrezinen, dinde le anav
Isus–sar so vičinđa le o anđeo angleder so i Marija ačhili khamni.
22 Ked alo o vreme zako adeti e dajakere kosljaribnasoro savo
palo e Mojsijasoro zakoni valjanđa te ćerel pe palo adava so o
čhavoro bijanđola, ande e Isuse ano hram ko Jerusalim te preden
le e Gospodese **23** (sar so pisini ano zakoni e Gospodesoro:
"Đijekh murš prvenco te ovel posvetime e Gospodese") **24** hem
te den žrtva (sar soi vaćerdo ano zakoni e Gospodesoro: "duj
tikore golubija ili duj terne golubija"). **25** I tegani ano Jerusalim
inele manuš palo anav Simeon. Ov inele pravedno hem pobožno.
Adžićeri ine te avel o Mesija te spasini e Izraelconen hem o
Sveto Duho inele upro leste. **26** O Sveto Duho mothovđa lese da
angleder so ka merel, ka dikhel e Mesija e Gospodesere. **27** I
o Sveto Duho phenđa lese te džal ko Hram, i ov dželo. Tegani
o Josif hem i Marija ande e čhavore e Isuse ano Hram sar te
ćeren o adeti savoi palo e Mojsijasoro zakoni. **28** Ked o Simeon
dikhlja e čhavore e Isuse, lelja le ki angali hem hvalinđa e Devle
vaćerindoj: **29** "Gospode, akana šaj me, o sluga klo, te merav
ano mir sar so phenđan maje. **30** Adalese so mle jaćha dikhle o
spasenje savo avela tutar, **31** savo spremiđan anglo sa o nacije.
32 Akava spasenje ka ovel svetlo te mothoj tut avere nacijenđe
hem anela slava te narodose, e Izraelconenđe." **33** E Isusesoro
dad hem i daj divinde pe adaleja so o Simeon vaćerđa olestar. **34**
Tegani o Simeon blagoslovinđa len hem phenđa e Marijaće, e
Isusesere dajaće: "Dikh, akavai čhavoro birime te ćerel buten ano
Izrael te peren hem bute averen te ušten. Ovi odredime te ovel e
Devlesoro znako, ali but džene ka odbacinen le. **35** Adava ka
ovel sar te mothoven pe bute manušengere garavde mislija. A o
mači ka posaj ti duša." **36** A adari da inele i proročica i Ana, i
čhaj e Fanuilesiri, oto pleme e Asiresoro. Oj inele ano purane
berša. Efta berš živinđa ple romeja, **37** a palo adava živinđa
sar udovica đi oftovardešuštarto berš. Stalno inele ano Hram,
i dive i rat slavinđa e Devle ano postiba hem ano moliba. **38** I
samo so o Simeon završinđa ple vaćeribnaja, i Ana nakhini đi o
Josif hem i Marija zahvalindoj e Devlese zako čhavoro. I lelja te
vaćeri e čhavorestar sarijenđe adari kola adžićerde upro Devel
te oslobodini o Jerusalim. **39** Ked o Josif hem i Marija ćerde sa
soi palo zakoni e Gospodesoro phendo te ćeren e čhavoresoro
dad hem i daj, irinde pe ki pumari diz Nazaret ki Galileja. **40** A o
čhavoro barjola ine hem zoraljola. Pherđola ine mudrost hem i
milost e Devlesiri inele upro leste. **41** E Isusesoro dad hem i daj
đijekh berš zako prazniko Pasha džana ine ki diz Jerusalim. **42**
Ked e Isuse inele dešuduj berš, palo adeti, hem ov dželo olencar te
slavini o prazniko ko Jerusalim. **43** Ked nakhino o prazniko, o Josif
hem i Marija lelje te džanfse, a na džande so lengoro čhavo o Isus
ačhilo ano Jerusalim. **44** Sar mislinde dai o Isus maškaro manuša
kola putujinde olencar, džele jekh dive phirindoj i lelje te roden le
maškaro pumarende hem maškaro pendžarutne. **45** I ked našti ine
te arakhen le, irinde pe ko Jerusalim te roden le. **46** I o trito dive
arakhle le ano Hram sar bešela maškaro e verakere učitelja, sar
šunela len hem pučela len. **47** I sare kola šunde e Isuse, divinde
pe lesere džandipnase hem lesere iribnase ko pučiba. **48** I ked
dikhlja le lesoro dad hem lesiri daj, inele iznenadime. Lesiri daj
phenđa lese: "Vaćer sose adava ćerđan amenđe, mlo čhavo?
To dad hem me but darandiljam hem rodinđam tut!" **49** A o Isus
pučlja len: "Sose rodinđen man? Na džanđen li so valjani te ovav
ano mle Dadesoro čher?" **50** A i Marija hem o Josif na xalile so o
Isus manglja te phenel lenđe adaleja. **51** I palo adava, o Isus
irinđa pe olencar ko Nazaret hem ine lenđe poslušno. A lesiri daj
ićerđa pese ano vilo sa adava so ulo. **52** A o Isus ulo po mudro
hem barjola ine. Sa više barjola ine ano jaćha e Devlese hem e
manušenđe.

3 Ked o caro o Tiberija vladinđa upro e Rimesoro carstvo
dešupandžto berš, o Pontije Pilat vladinđa ani Judeja, o Irod
vladinđa ani Galileja, a lesoro phral o Filip vladinđa ani Itureja
hem ani Trahonitada, o Lisanije vladinđa ani Avilina, **2** hem o Ana
hem o Kajafa inele šerutne sveštenici, o lafi e Devlesoro alo e
Zaharijasere čhavese e Jovanese ki pustinja. **3** I o Jovan dželo ko
sa o krajo e lenjakoro Jordan te propovedini e manušenđe da
valjani te pokajinen pe zako pumare greja hem te oven krstime
sar te mothoven dai lenđe oprostime o greja. **4** Sar so angleder
pisinđa o proroko o Isaija, o Jovan inele "o glaso so vičini ani
pustinja: 'Ćeren o drom e Gospodese ravnonen lese o droma! **5**

Đijekh dolina te pherđol a đijekh planina hem brego te peren!
O bange droma te oven ispravime a o hrapava droma te oven
ravnome! 6 I sa o manuša ka dikhen o spasenje savo avela taro
Devel.'" 7 Akava o Jovan vaćerđa butenđe kola iklile te krstini len:
"E sapengere čhavalen! Ko vaćerđa tumenđe da šaj te našen
tari e Devlesiri xoli savi avela? 8 Bijanen bijandipa savencar ka
mothoven da čače pokajinđen tumen! I ma mislinen dai dovoljno
te phenen: 'Amaroi pradad o Avraam.' Phenava tumenđe da o
Devel hem akale barendar šaj te vazdel čhaven e Avraamese.
9 Ače o tover oto sudo e Devlesoroi već vazdime te čhinel o
kašta ano koreno. I đijekh kaš savo na bijani šukar bijandipe ka
čhinel pe hem ka frdel pe ani jag." 10 A o narodo pučlja le: "So
valjani te ćera?" 11 O Jovan phenđa lenđe: "Kas isi duj gada,
jekh valjani te del okolese kas nane. A kas isi xajbnase, te ćerel
isto ađahar." 12 Nesave carinicija da ale te krstini len o Jovan, i
phende lese: "Učitelju, so amen te ćera?" 13 A ov phenđa lenđe:
"Ma roden buderi porez okolestar so o zakoni phenela tumenđe te
roden." 14 I nesave vojnici da pučle e Jovane: "A so amen te
ćera?" A ov phenđa lenđe: "Nikastar ma len love ađahar so ka
mothoven lenđe zoralipe ili so ka tužinen len xovavne hem oven
zadovoljna tumara plataja." 15 A o narodo adžićerđa e Mesija
hem sare pučle pe nane li o Jovan o Mesija. 16 Adalese o Jovan
phenđa sarijenđe: "Me krstinava tumen panjeja, ali avela o po baro
mandar, kase na injum dostojno o dorikha oti obuća te phravav.
Ov ka krstini tumen e Svetone Duhoja hem jagaja. 17 Ka šulaj
o gumno plo hem ka odvojini o điv tari pleva. O điv ka čhivel
pese ki šupa, a i pleva ka tharel jagaja savi na mudarđola." 18
Esavke da but avera lafija o Jovan phenđa e narodose sar te
terini len te pokajinen pe hem vaćerđa lenđe o Šukar lafi. 19 A
e vladare e Irode o Jovan ukorinđa adalese so lelja romnjaće
ple phralesere romnja e Irodijada hem zako but avera bišukar
buća so ćerđa. 20 Tegani o Irod ćerđa aver bišukaripe: čhivđa e
Jovane ko phandlipe. 21 Ked sa o manuša krstinde pe, krstinđa
pe hem o Isus. I tegani sar ine o Isus molini pe, phravdilo o
nebo, 22 a o Sveto Duho huljilo upro leste ano e golubesoro
oblik. A taro nebo šundilo o glaso e Devlesoro: "Tu injan mlo
Čhavo o manglo! Tu injan mlo bahtalipe!" 23 O Isus počinđa
pli služba anglo narodo ked inole đi ko trijanda berš. O narodo
smatrinđa dai o Isus čhavo e Josifesoro. O Josif inele čhavo e
Ilijasoro. 24 O Ilija inele čhavo e Matatesoro. O Matat inele čhavo
e Levijesoro. O Levije inele čhavo e Melhisoro. O Melhi inele
čhavo e Janajesoro. O Janaj inele čhavo e Josifesoro. 25 O Josif
inele čhavo e Matatijesoro. O Matatij inele čhavo e Amosesoro. O
Amos inele čhavo e Naumesoro. O Naum inele čhavo e Eslijasoro.
O Eslija inele čhavo e Nangejesoro. 26 O Nangej inele čhavo
e Maatesoro. O Maat inele čhavo e Matatijesoro. O Matatije
inele čhavo e Semeinesoro. O Semein inele čhavo e Josihesoro.
O Josih inele čhavo e Jodasoro. 27 O Joda inele čhavo e
Joananesoro. O Joanan inele čhavo e Risasoro. O Risa inele
čhavo e Zorovavelesoro. O Zorovavel inele čhavo e Salatiilesoro.
O Salatiil inele čhavo e Nirisoro. 28 O Niri inele čhavo e Melhisoro.
O Melhi inele čhavo e Adisoro. O Adi inele čhavo e Kosamesoro.
O Kosam inele čhavo e Elmadamesoro. O Elmadam inele čhavo e
Iresoro. 29 O Ir inele čhavo e Isusesoro. O Isus inele čhavo e
Eliezeresoro. O Eliezer inele čhavo e Jorimesoro. O Jorim inele
čhavo e Matatesoro. O Matat inele čhavo e Levijesoro. 30 O Levije
inele čhavo e Simeonesoro. O Simeon inele čhavo e Judasoro. O
Juda inele čhavo e Josifesoro. O Josif inele čhavo e Jonamesoro.
O Jonam inele čhavo e Eliakimesoro. 31 O Eliakim inele čhavo
e Melejasoro. O Meleja inele čhavo e Menasoro. O Mena inele
čhavo e Matatasoro. O Matata inele čhavo e Natanesoro. O Natan
inele čhavo e Davidesoro. 32 O David inele čhavo e Jesejesoro. O
Jesej inele čhavo e Jovidesoro. O Jovid inele čhavo e Voozesoro.
O Vooz inele čhavo e Salmonesoro. O Salmon inele čhavo e
Naasonesoro. 33 O Naason inele čhavo e Aminadavesoro. O
Aminadav inele čhavo e Adminesoro. O Admin inele čhavo e
Arnisoro. O Arni inele čhavo e Esromesoro. O Esrom inele čhavo
e Faresesoro. O Fares inele čhavo e Judasoro. 34 O Juda inele
čhavo e Jakovesoro. O Jakov inele čhavo i Isaakesoro. O Isaak
inele čhavo e Avraamesoro. O Avraam inele čhavo e Tarasoro.
O Tara inele čhavo e Nahoresoro. 35 O Nahor inele čhavo e
Seruhesoro. O Seruh inele čhavo e Ragavesoro. O Ragav inele
čhavo e Falekesoro. O Falek inele čhavo e Everesoro. O Ever
inele čhavo e Salasoro. 36 O Sala inele čhavo e Kainamesoro. O
Kainam inele čhavo e Arfaksadesoro. O Arfaksad inele čhavo e
Simesoro. O Sim inele čhavo e Nojesoro. O Noje inele čhavo e
Lamehesoro. 37 O Lameh inele čhavo e Matusalasoro. O Matusala
inele čhavo e Enohesoro. O Enoh inele čhavo e Jaretesoro.
O Jaret inele čhavo e Malaleilesoro. O Malaleil inele čhavo e
Kainamesoro. 38 O Kainam inele čhavo e Enosesoro. O Enos
inele čhavo e Sitesoro. O Sit inele čhavo e Adamesoro. O Adam
inele čhavo e Devlesoro.

4 A o Isus, pherdo e Svetone Duhoja, irinđa pe tari len Jordan;
i oto Duho inele legardo ko čučo than, 2 kaj inele saranda dive
iskušime e bengestar. I na xalja ništa adala dive, i ked on pherdile,
tegani bokhalilo. 3 I o beng phenđa lese: "Te injan o Čhavo e
Devlesoro, vaćer akale barese te ovel maro." 4 A o Isus phenđa
lese: "Pisimei ko Sveto Lil: 'O manuš na ka živini samo oto maro.'"
5 I o beng legarđa le ko učo than hem mothovđa lese đijekh
carstvo e phuvjakoro otojekhvar, 6 i phenđa lese: "Tuće ka dav sa
akava zoralipe hem i slava olengiri adalese soi maje dindi, i dava
la kase me mangava. 7 Adalese, te peljan ko kočija angla mande,
sa ka ovel klo." 8 I o Isus phenđa lese: "Pisimei ko Sveto Lil: 'Per
ko kočija samo e Gospodese, te Devlese, hem samo ole kande!'"
9 I o beng anđa le ko Jerusalim hem čhivđa le upro najučo than e
Hramesoro hem phenđa lese: "Te injan e Devlesoro Čhavo, frde
tut akatar tele! 10 Adalese soi pisime ko Sveto Lil: 'Ka naredini ple
anđelenđe te arakhen tut,' 11 hem: 'Ka akharen tut ko vasta te na
khuve tut preja ko bar.'" 12 O Isus phenđa lese: "Vaćerdoi ko Sveto
Lil: 'Ma kušin e Gospode, te Devle.'" 13 I ked završinđa đijekh
kušnja, o beng cidinđa pe olestar đi nesavi aver prilika. 14 I irinđa
pe o Isus, ano zoralipe e Duhosoro, ki regija Galileja, i šundilo o
glaso olestar ko sa o krajo. 15 I sikavđa olenđe ano sinagoge
hem inele pohvalime sarijendar. 16 I alo ki diz Nazaret kote barilo
hem, palo plo adeti ko dive e savatesoro, đerdinđa ani sinagoga
hem uštino te čitini. 17 I ine lese dindo o lil oto proroko Isaija. Ov
phravđa o lil hem arakhlja o than kaj inele pisime: 18 "O Duho
e Gospodesoroi upra mande, adalese so pomazinđa man hem
bičhalđa man te anav o šukar lafi e čororenđe, te proglasinav: da
o phandle ka oven oslobodime, e kororenđe ka irini pe o dikhiba, o
mučime ka oven slobodna, 19 te proglasinav o adžićerdo berš
e Gospodesoro." 20 Tegani phandlja o lil, irinđa le e slugaste, i
beštino te sikaj. I sare ani sinagoga dikhle ano leste. 21 A o Isus
lelja te vaćeri lenđe: "Avdive pherdilo o Lil savo šunđen tumare
kanencar." 22 I sare vaćerde šukar olestar hem inele zadivime
oto šukar lafija save iklile lesere mujestar, i vaćerde: "Nane li ov
e Josifesoro čhavo?" 23 A ov phenđa lenđe: "Čače ka vaćeren
maje adaja poslovica: 'Doktore, sasljar korkore tut!' So šunđam so
ulo ano Kafarnaum, ćer hem akate, ano than kote bariljan." 24 I
phenđa: "Čače, vaćerava tumenđe, nijekh proroko nane prihvatime
pese ko than kote barilo. 25 I čače, vaćerava tumenđe, inele
but udovice ano Izrael ked o proroko o Ilija živinđa, ked na pelo
bršin trin berš hem šov masek i pojavisalo baro bokhalipe ki sa

i phuv. **26** I nijekhaće olendar na inele bičhaldo o proroko Ilija
sem ki e abanđijengiri diz Sarepta uzalo Sidon e udovicaće. **27**
I inele but gubavci ano Izrael ked o proroko o Jelisej živinđa, i
nijekh olendar na inele sasljardo sem o Neman o Sirijco." **28** I
sare ani sinagoga pherdile xoli ked šunde adava. **29** I uštindoj
ispudinde le tari diz, i legarde le upre ko brego upro savo lengiri
diz inele vazdime te šaj frden le odupral. **30** Ali o Isus nakhino
maškar olende hem dželo. **31** I o Isus huljilo ani e galilejakiri diz
Kafarnaum, i sikavđa e manušen ko dive e savatesoro. **32** I on
inele zadivime lesere sikavibnaja adalese so lesoro vaćeriba inele
ano autoritet. **33** A adari, ani sinagoga, inele manuš opsednutime
e demonesere melale duhoja hem oto sa o glaso vičinđa: **34** "Oh,
so mangeja amendar, Isuse Nazarećanine? Aljan li te uništine
amen? Džanav ko tu injan: o Sveco e Devlesoro." **35** Tegani o
Isus ukorinđa le: "Phand to muj hem ikljov olestar!" I o demoni
frdinđa le ki phuv maškaro manuša, iklilo olestar hem ni xari na
dukhavđa le. **36** I sare začudinde pe hem vaćerde jekh avereja
ađahar: "Savo li vaćeriba adava da ano autoritet hem ano zoralipe
naredini e melale duhovenđe te ikljon i onda ikljona?" **37** I o glaso
e Isusestar dželo ko sa o pašutne thana. **38** O Isus iklilo tari
sinagoga hem dželo ko čher e Simonesoro. E Simonesere sasuja
inele bari jag. I on zamolinde le te sasljari la. **39** I o Isus terdino
uzalo late, naredinđa e jagaće hem oj muklja la. I odmah uštini
hem lelja te kandel len. **40** Ked o kham huljilo, sarijen kolen inele
namborme manuša oto razna nambormipa, ande len koro Isus. A
ov upra đijekheste olendar čhivđa ple vasta hem sasljarđa len. **41**
A butendar da iklile o demonja vičindoj hem vaćerindoj: "Tu injan o
Čhavo e Devlesoro!" O Isus pretinđa len hem na muklja len te
vaćeren adalese so džande dai ov o Hrist. **42** Ked dislilo, o Isus
iklilo tari diz hem dželo ko jekh čučo than. I but džene rodinde le.
Ale đi leste hem na mukena le ine te džalfse olendar. **43** A ov
phenđa lenđe: "I ko avera dizja valjani te vaćerav o šukar lafi oto
carstvo e Devlesoro adalese so adalese injum bičhaldo." **44** I o
Isus nastavinđa te propovedini ano sinagoge e judejakere.

5 A jekhvar but džene čedinde pe uzalo Isus te šunen o lafi e
Devlesoro, a ov terdino uzalo E galilejakoro jezero. **2** I dikhlja
duj čamcija uzalo jezero savendar iklile o manuša kola dolena
maćhen adalese so kosena ine pumare mreže. **3** I đerdinđa ano
jekh čamco, kova inele e Simonesoro, i zamolinđa le te cidel pe
xari e phuvjatar, i bešindoj ano čamco, sikavđa e narodo. **4** A
ked završinđa o vaćeriba, phenđa e Simonese: "Čhiv tut ko xor
hem frden tumare mreže te šaj dolen maćhen." **5** A o Simon
phenđa: "Gospodarona, sa i rat dinđam zori i ništa na dolinđam,
ali palo klo lafi ka frdav i mreža." **6** I ked ćerde adava, dolinde
bute maćhen i lengere mreže lelje te pharavđon. **7** I vastencar
mothovde pumare amalenđe, kola inele ko aver čamco, te aven te
pomožinen lenđe. I on ale hem pherde soduj čamcija edobor da
lelje te pherđon pani. **8** A ked dikhlja adava o Simon o Petar,
pelo ko kočija anglo Isus vaćerindoj: "Dža mandar, Gospode, me
injum grešno manuš!" **9** Adalese so i dar prelelja ole hem sarijen
kola inele oleja zbog o baro doliba e maćhengoro. **10** Ađahar da i
dar dolinđa e Jakove hem e Jovane, e Zevedejesere čhaven,
kola inele e Simonesere amala. I o Isus phenđa e Simonese: "Ma
dara! Od akana manušen ka dole." **11** I ked ikalde o čamcija upri
phuv, ačhavde sa hem džele palo leste. **12** I jekhvar o Isus inele
ki jekh diz, i nekotar anglo leste iklilo manuš pherdo gubaja. So
dikhlja e Isuse, pelo anglo leste mujeja đi phuv hem molinđa le
vaćerindoj: "Gospode, te mangeja, šaj te sasljare man!" **13** I o Isus
čhivđa plo vas upro leste hem phenđa: "Mangava, ov sasljardo!" I
otojekhvar i guba cidinđa pe olestar. **14** Tegani naredinđa lese: "Ma
vaćer nikase akalestar, nego dža mothov tut e sveštenikose hem
de žrtva adalese so injan sasljardo, sar so naredinđa o Mojsije,
te šaj ovel tut dokaz anglo manuša." **15** A o glaso e Isusestar
džala ine po dur, i but džene čedena pe ine te šunen le hem te
oven sasljarde oto pumare nambormipa. **16** A ov ine cidela pe te
molini pe ko thana kote na inele manuša. **17** I jekh dive o Isus
sikavđa ano jekh čher, a o fariseja hem o učitelja e Mojsijasere
zakonestar, kola ale oto sa e galilejakere hem judejakere gava
hem oto Jerusalim, beštine adathe. A o zoralipe e Gospodesoro
inele upro Isus te sasljari. **18** I nesave manuša ande upri nosiljka
jekhe manuše kova našti ine te phirel. Mangle te anen le andre
hem te čhiven le anglo Isus. **19** I taro narodo našti ine te arakhen
kotar te anen le andre, i uklinde upro čher hem odupral mukle
le sa e nosiljkaja ko maškar anglo Isus. **20** I ked o Isus dikhlja
lengiri vera, phenđa: "Manušeja, oprostimei će te greja!" **21** I o
fariseja hem o učitelja e Mojsijasere zakonestar lelje te vaćeren
ana pumende: "Kovai akava so hulini? Ko šaj te oprostini o greja
sem o jekh Devel?" **22** A o Isus džanđa lengere mislija, i phenđa
lenđe: "Sose ađahar mislinena? **23** Soi po lokhe te phenel pe:
'Oprostimei će te greja' ili te phenel pe: 'Ušti hem phir'? **24** Ka
dokažinav tumenđe da man, e Čhave e Manušesere, isi pravo te
oprostinav o greja ki phuv." Tegani irinđa pe nakoro manuš kova
našti ine te phirel hem phenđa lese: "Tuće vaćerava! Ušti, le ti
nosiljka hem dža čhere!" **25** I o manuš odmah uštino anglo lende,
lelja i nosiljka hem dželo slavindoj e Devle. **26** I sare začudinde
pe, hvalinde e Devle, pherdile dar hem vaćerde: "Avdive dikhljam
čudesija!" **27** I palo adava, o Isus iklilo adathar hem dikhlja e
cariniko palo anav Levije sar čedela o porez, i phenđa lese: "Phir
pala mande!" **28** I ov uštino, ačhavđa sa hem dželo palo leste.
29 I ćerđa lese o Levije baro xajba pese ano čher, hem adari
inele but carinici hem avera kola beštine olencar uzalo astali. **30**
Tegani o fariseja hem lengere učitelja e Mojsijasere zakonestar
mrmljinde vaćerindoj e Isusesere učenikonenđe: "Sose tumen
xana hem pijena e carinikonencar hem avere grešnikonencar?" **31**
I o Isus phenđa lenđe: "E sastenđe na valjani doktori, nego e
nambormenđe. **32** Me na aljum te vičinav e pravednikonen, nego
e grešnikonen te irinen pe taro greh ko Devel." **33** A on phende
lese: "E Jovanesere e Krstiteljesere učenici but postinena hem
molinena, ađahar hem e farisejengere učenici, a te učenici stalno
xana hem pijena." **34** A o Isus phenđa lenđe: "Sar šaj te terinen e
bijavesere vičimen te postinen, a adathei olencar o mladoženja?
35 Ali ka aven o dive ked ka lel pe lendar e mladoženja, tegani,
ko adala dive, ka postinen." **36** I vaćerđa lenđe akaja uporedba:
"Nijekh na čhivela o kotor e neve fostanestar ko purano fostani;
adalese so hem o nevo ka pharavđol, a ko purano na ka avel
o kotor e nevestar. **37** I niko na čhorela i nevi mol ano purane
morćha. Te ćerđa ađahar, i nevi mol ka pharaj o morćha hem ka
čhorđol, a o morćha ka oven uništime. **38** Nego, i nevi mol valjani
te čhorel pe ano neve morćha. **39** I nijekh, kova pilja purani, na
mangela nevi, adalese so vaćeri: 'dovoljnoi i purani'."

6 Ko jekh savato o Isus nakhino maškaro njive. A lesere učenici
čedinde e đivesoro klaso, morde le vastencar hem xale. **2**
Tegani nesave fariseja phende: "Sose ćerena so na tromal pe
ko savato palo e Mojsijasoro zakoni?" **3** O Isus phenđa lenđe:
"Sar na čitinđen ano Sveto Lil adava o David so ćerđa ked inele
bokhalo hem okola da so inele oleja? **4** Đerdinđa ano čher e
Devlesoro, lelja o posvetime maro, savo nikase na inele muklo
te xan sem e sveštenikonenđe, i xalja hem dinđa okolenđe so
inele oleja." **5** I phenđa lenđe: "Me, o Čhavo e Manušesoro injum
gospodari e savatesoro." **6** Ko aver savato, o Isus đerdinđa ki
sinagoga hem sikavđa. Adari inele jekh manuš kasoro desno vas
inele šuko. **7** Tegani o učitelja e Mojsijasere zakonestar hem o

fariseja posmatrinena le ine te dikhen na li ko savato ka sasljari,
sar te šaj tužinen le. **8** A ov džanđa lengere mislija hem phenđa e
manušese kas inele šuko vas: “Ušti hem terđov ko maškar!” I ov
uštino hem terdino. **9** A o Isus phenđa lenđe: “Te pučav tumen: soi
muklo te ćerel pe ko savato: šukaripe ili bišukaripe? Te spasini
pe ili te uništini pe o dživdipe?” **10** I dikhindoj sarijen, phenđa
lese: “Pružin to vas!” I ov ćerđa ađahar hem lesoro vas ulo sasto.
11 A o fariseja hem o učitelja e Mojsijasere zakonestar pherdile
bari xoli hem vaćerde maškara pumende so te ćeren e Isusese.
12 Adala dive, o Isus dželo ki gora te molini pe. I nakhavđa sa
i rat ani molitva e Devlese. **13** Ked dislilo, vičinđa kora peste
ple učenikonen hem birinđa olendar dešudujen. Olen vičinđa
"apostolja": **14** e Simone kole vičinđa Petar, hem lesere phrale e
Andreja, e Jakove hem e Jovane, e Filipe hem e Vartolomeje, **15**
e Mateje hem e Toma, e Jakove e Alfejesere čhave hem e Simone
kovai vičime Zilot, **16** e Juda e Jakovesere čhave, hem e Juda e
Iskariote, kova ulo izdajniko. **17** I o Isus huljindoj e Dešudujencar,
terdino ko ravno than. A adari inele pherdo lesere učenici hem but
narodo taro but thana e judejakere, đi hem tari diz Jerusalim, hem
taro e tiresere hem e sidonesere pašutne thana savei uzalo more.
18 Ale te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa.
A saslile hem okola kolen mučinde o melale duhija. **19** I sa o
manuša rodinde te pipinen le adalese so baro zoralipe ikljola ine
olestar hem sasljari sarijen. **20** I o Isus dikhlja ano ple učenici, i
lelja te vaćeri: “Bahtale injen tumen o čorore, adalese soi o carstvo
e Devlesoro tumaro! **21** Bahtalei okola kolai akana bokhale,
adalese so ka oven čaljarde! Bahtalei okola kola akana rovena,
adalese so ka asan! **22** Bahtale injen ked o manuša mrzinena
tumen, ked odbacinena tumen, uvredinena tumen hem lađarena
tumen da injen bišukar adalese so verujinena ana mande, ano
Čhavo e Manušesoro! **23** Tegani radujinen tumen hem ripinen
oto bahtalipe, adalese so adžićeri tumen bari nagrada ko nebo!
Adalese so ađahar ćerena ine lengere pradada e prorokonencar
ano lengoro vreme! **24** Ali jao tumenđe e barvalenđe, adalese so
već leljen tumari uteha! **25** Jao tumenđe kola akana injen čaljarde,
adalese so ka oven bokhale! Jao tumenđe kola akana asana,
adalese so ka tugujinen hem ka roven! **26** Jao tumenđe ked sa o
manuša vaćerena šukar tumendar! Adalese so ađahar vaćerena
ine lengere pradada e xovavne prorokonendar ano lengoro vreme!”
27 “A vaćerava tumenđe so šunena: 'Mangen tumare dušmanjen!
Ćeren šukaripe okolenđe so mrzinena tumen! **28** Vaćeren šukaripe
okolenđe so dena tumen armanja! Molinen e Devle okolenđe so
ćerena tumenđe bišukaripe! **29** Okolese kova khuvela tut ki čham,
irin hem aver čham. Okolese kova lela to fostani, ma zabranin
hem o gad. **30** De đijekhese kova rodela tutar, hem ma rode
palal okolestar kova lela tutar. **31** I sar so mangena avera te
ćeren tumenđe, ađahar ćeren tumen olenđe. **32** Te mangljen
samo okolen kola tumen mangena, ko ka vaćeri tumenđe hvala?
Adalese so hem o grešnici mangena okolen kola olen mangena.
33 Ađahar da, te ćerđen šukaripe okolenđe kola tumenđe ćerena
šukaripe, ko ka vaćeri tumenđe hvala? Hem o grešnici ćerena
ađahar. **34** Te dinđen ko zajam love okolenđe kastar adžićerena
te irinen tumenđe, ko ka vaćeri tumenđe hvala? Hem o grešnici
dena ko zajam jekh averese te šaj irini pe lenđe edobor. **35** Nego,
mangen tumare dušmanjen, ćeren lenđe šukaripe hem den len ko
zajam bizo nisavo adžićeriba te irini pe tumenđe adava! I o Devel
ka vaćeri tumenđe bari hvala. I ka oven čhave e Najbaresere,
adalese soi ov šukar hem premalo nezahvalna hem premalo
okola kola nane šukar. **36** Oven milosrdna sar soi milosrdno
tumaro Dad kovai ano nebo!” **37** “Ma sudinen hem čače na ka
sudini pe tumenđe! I ma osudinen hem čače na ka oven osudime!
Oprostinen hem ka oprostini pe tumenđe! **38** Den hem ka del pe
tumenđe: mera šukar, pritiskime, tresime hem prepherdi ka čhivel
pe tumenđe ki angali. Adalese so, sava meraja merinena, esavkaja
ka merini pe tumenđe.” **39** I vaćerđa lenđe akaja uporedba: “Šaj li
o kororo te legari e korore? Na li soduj ka peren ki rupa? **40** Nane
o učeniko upreder o učitelj. I đijekh kovai sikavdo sa, ka ovel sar
plo učitelj. **41** A sose dikheja i trunka ani jakh te phralesiri, a i
greda ani ti jakh na primetineja? **42** Sar šaj te phene te phralese:
'Phrala, aš te ikalavtar i trunka oti jakh', a korkoro na dikheja i
greda ani ti jakh? Dujemujengereja, ikal angleder i greda oti ti
jakh i tegani šukar ka dikhe te ikale i trunka oti jakh te phralesiri.”
43 “Nane šukar kaš savo bijani bišukar bijandipe, sar so nane
bišukar kaš savo bijani šukar bijandipe. **44** Adalese so đijekh kaš
pendžari pe palo lesoro bijandipe. Sar so džanen, o smokve na
čedena pe oto kare ni o drakha na čedena pe oti kupina. **45** E
šukare manuše isi šukaripe ano vilo, i ađahar, ple vilestar ikali
šukaripe, a o bišukar manuš ple vilestar ikali bišukaripe. Adalese
so e manušesoro muj vaćeri adava saveja lesoro vilo pherdo.”
46 “Sose vičinena man: 'Gospode, Gospode!', a na ćerena so
vaćerava? **47** Đijekh kova avela mande hem šunela mle lafija hem
ćerela len, ka mothovav tumenđe upra kastei: **48** Ovi upro manuš
kova ćerindoj plo čher xandlja hem ćerđa xor, ćerđa o temelji upro
bar hem vazdinđa o čher. I ked ale o panja, i len khuvđa ko adava
čher, ali našti ine te potresini le adalese soi ćerdo šukar. **49** A
okova kova šunđa mle lafija, a na ćerđa len, ovi upro manuš kova
ćerđa plo čher ki phuv bizo temelji, ko savo khuvđa i len hem
otojekhvar peravđa le, i oto čher uli bari ruševina.”

7 A ked o Isus završinđa plo vaćeriba anglo narodo, đerdinđa
ki diz Kafarnaum. **2** A jekhe rimljanengere kapetane ine sluga
kova inele namborme, anglo meriba, a ceninđa le. **3** I ked o
kapetani šunđa e Isusese, bičhalđa koro leste nesave starešinen e
jevrejengeren te pučen le ako šaj te avel te sasljari lesere sluga. **4**
A ked ale koro Isus, šukar zamolinde le vaćerindoj: “Ov zaslužini
te ćere lese adava, **5** adalese so mangela amare narodo, a ćerđa
amenđe hem sinagoga.” **6** I o Isus dželo olencar. A ked inele
paše uzalo čher, o kapetani bičhalđa lese ple amalen vaćerindoj:
“Gospode, ma mučin tut, adalese so na injum dostojno te đerdine
talo mlo krov. **7** Adalese na dikhljum man dostojno te avav đi tute.
Nego vaćer samo jekh lafi hem mlo manglo sluga ka ovel sasto. **8**
Adalese so hem me injum manuš talo autoritet, hem isi man vojnici
teleder mande. I jekhese vaćerava: 'Dža!', i ov džala. A averese
vaćerava: 'Ava!', i ov avela. A mle slugase vaćerava: 'Ćer adava!',
i ov ćerela.” **9** A o Isus ked šunđa adava olestar, iznenadinđa pe,
irinđa pe nakoro narodo kova džala ine palo leste hem phenđa
lenđe: “Vaćerava tumenđe, na arakhljum ni jekhe Jevrejco ano
Izrael te ovel le esavki vera.” **10** I ked okola kola inele bičhalde
irinde pe čhere, arakhle e sluga saste. **11** Na but palo adava, o
Isus dželo ki diz savi vičime Nain. Oleja da džele lesere učenici
hem but narodo. **12** A ked alo paše uzalo udar e dizjakoro, reslja e
dizutnen sar legarena e mule čhave, kova inele jekhoro pe dajaće
koja inele udovica. But dizutne džana ine e dajaja te parunen
e čhave. **13** I ked dikhlja la o Gospod, pelo lese žal olaće hem
phenđa laće: “Ma rov!” **14** I alo paše hem dolinđa pe upro nosilja.
Tegani okola so akharde terdine, a o Isus phenđa: “Terneja, tuće
vaćerava, ušti!” **15** I o mulo beštino hem lelja te vaćeri, i o Isus
dinđa le lesere dajaće. **16** Tegani sare darandile hem slavinde e
Devle vaćerindoj: “Baro proroko iklilo maškar amende!” hem: “O
Devel alo te pomožini ple narodose!” **17** I adava šundilo ki sa i
phuv e jevrejengiri hem ko sa o pašutne thana. **18** I sa adava e
Jovanese vaćerde lesere učenici. Tegani o Jovan vičinđa kora
peste nesave dujen ple učenikonendar **19** hem bičhalđa len koro
Gospod o Isus vaćerindoj: “Tu li injan adava kolese o Devel dinđa

plo lafi da valjani te avel ili te adžićera avere?” **20** I adala manuša
ale koro Isus hem phende: “O Jovan o Krstitelj bičhalđa amen
kora tute vaćerindoj: 'Tu li injan adava kolese o Devel dinđa plo lafi
da valjani te avel ili te adžićera avere?'” **21** Baš ko adava sati o
Isus sasljarđa buten oto nambormipa, oto pharipa hem oto bišukar
duhija, hem bute kororenđe dinđa dikhiba. **22** Tegani o Isus phenđa
e Jovanesere učenikonenđe: “Džan hem vaćeren e Jovanese so
dikhljen hem so šunđen: o korore dikhena, o bange phirena, o
gubavci čistinena pe, o kašuke šunena, o mule uštena, okolenđe
soi ani potreba vaćeri pe o Šukar lafi. **23** I bahtaloi okova kova na
sumnjini ana mande.” **24** Ked e Jovanesere bičhalde manuša
džele, o Isus lelja te vaćeri e narodose e Jovanestar: “So ikliljen ki
pustinja te dikhen? I trska sava phudela i barval? Na! **25** Ili so
ikliljen te dikhen? E manuše ano barvale šeja hurjavde? Na! Okola
ano sjajna šeja hem so živinena ano luksuz, eče tane ko palate.
26 Ili so ikliljen te dikhen? Proroko? Oja, vaćerava tumenđe, ovi po
više oto proroko! **27** Ovi okova kolestar o Devel phenđa ano Sveto
Lil: 'Ače, bičhalava mle glasniko angla tute, kova ka ćerel će o
drom angla tute.' **28** Vaćerava tumenđe: maškar okolende kolai
bijande nijekh nane po baro e Jovanestar, a o najtikoro e Devlese
ano carstvo po baroi olestar. **29** I sa o manuša hem o carinici
kola šunde adava, pendžarde dai e Devlesoro sikajba čačikano.
Oni adala so krstinde pe e Jovanesere krstibnaja. **30** A o fariseja
hem o učitelja e Mojsijasere zakonestar na mangle te len o plan e
Devlesoro pumenđe. Oni adala so na mangle o Jovan te krstini
len. **31** O Isus phenđa: “Kasar akana te uporedinav e manušen soi
akana dživde? Kasei slična? **32** Sličnai e manušenđe kola bešena
ko drom hem vaćerena jekh averese: 'Bašalđam tumenđe veselo,
a na čhelđen! Đilabđam tužno, a na runđen!' **33** Ađahar, alo o
Jovan o Krstitelj. Ni na xalja maro ni na pilja mol, a phenena: 'O
demoni ano leste!' **34** Aljum me, o Čhavo e Manušesoro. Xava
hem pijava, a phenena: 'Eče manuš xalano hem mato, amal e
carinikonengoro hem e avere grešnikonegoro!' **35** Ali i mudrost
e Devlesiri mothovđa pe dai čačipe sa lakere čhavorendar.” **36**
Nesavo fariseji palo anav Simon vičinđa e Isuse te avel te xal koro
leste. Ov đerdinđa e farisejese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali.
37 I eče, adari ali i đuvli kolaće džanđa pe dai grešnica ani diz,
adalese so šunđa da o Isus inele uzalo astali e farisejese ko čher,
i anđa skupo miris ko čaro savo inele ćerdo oto šužo bar. **38** I
terdindoj palo lesere pre, runđa hem lelja te sampaćeri lesere pre
ple asvencar hem koslja len ple balencar. I tegani čumudinđa
lesere pre hem makhlja len e miriseja. **39** Ked adava dikhlja o
fariseji kova vičinđa le, phenđa ana peste: “Tei čače dai akava
manuš proroko, ka džanel ine koi hem savi akaja đuvli koja pipini
le, adalese soi grešnica.” **40** A o Isus phenđa lese: “Simone, isi
man nešto te vaćerav će.” A ov phenđa: “Učitelju, vaćer!” **41** I o
Isus phenđa: “Duj džene inele dužnici nesave manušese kova
dela love ko zajam. Jekh alo lese panšel e rimljanengere denarija,
a o dujto pinda. **42** Adalese so na ine len te irinen, ov oprostinđa o
dugo sodujenđe. Adalese, ko olendar više ka mangel le?” **43** O
Simon phenđa: “Mislinava da okova kase oprostinđa više.” Tegani
ov phenđa lese: “Oja, šukar phenđan.” **44** Irinđa pe nakori đuvli, i
phenđa e Simonese: “Dikheja li akala đuvlja? Đerdinđum tuće ko
čher, pani mle prenđe na anđan, a oj sampaćerđa mle pre ple
asvencar hem koslja len ple balencar. **45** Na čumundinđan man ni
jekhvar, a oj, sar đerdinđum na ačhavđa te čumudini mle pre. **46**
Na makhljan mlo šero e uljeja, a oj makhlja mle pre e miriseja.
47 Adalese phenava će: But manglipe mothovđa, adalese soi
laće oprostime but greja; a xari manglipe mothoj okova kolesei
oprostime xari greja.” **48** A olaće phenđa: “Oprostimei će te greja.”
49 A o manuša kola inele uzalo astali lelje ana peste te vaćeren:
“Kovai akava so šaj hem o greja te oprostini?” **50** Tegani o Isus
phenđa e đuvljaće: “Ti vera spasinđa tut! Dža ano mir!”

8 Palo adava, o Isus lelja te džal ko dizja hem ko gava vaćerindoj
o Šukar lafi oto carstvo e Devlesoro; oleja džele hem o dešuduj
apostolja **2** hem nesave đuvlja kola inele sasljarde oto bišukar
duhija hem oto nambormipa: i Marija (vičimi Magdalena kolatar
ikalđa efta demonen); **3** i Jovana (i romni e Irodesere upravnikosiri,
e Huzesiri); i Suzana hem but avera. Adala đuvlja pumare lovencar
kandle e Isuse hem lesere učenikonen. **4** Ked čedinđa pe uzalo
Isus baro narodo taro but dizja, ov vaćerđa lenđe jekh paramiz:
5 “Iklilo o sejači te frdel o seme ki njiva. I sar sejini ine, nesave
semke pele ko drom, inele gazime hem o čiriklja xale len. **6**
Avera pele ko bar, barile hem šućile adalese so na inolen pani. **7**
I avera pele maškaro kare, o kare barile olencar hem tasavde
len. **8** I avera pele ki šukar phuv, barile hem bijande bijandipe šel
puti više.” Ked vaćerđa adava, vičinđa: “Phraven tumare kana
te šunen!” **9** Tegani lesere učenici pučle le so manglja te vaćeri
adala paramizaja. **10** A ov phenđa: “O Devel tumenđe dinđa te
džanen o garavdipa oto lesoro carstvo, a averenđe vaćerava ano
paramiza, te pherđol okova so terđola ano Sveto Lil: 'anglo jaćhai
korore hem anglo kanai kašuke.' **11** A akava i paramiz vaćeri: O
semei sar o lafi e Devlesoro. **12** Nesave manušai sar o semke
save pele ko drom. On šunena o Lafi, ali avela o beng hem lela o
Lafi lengere vilendar te na verujinen hem te na oven spasime. **13**
A nesave manušai sar o semke save pele ko bar. On šunena o
Lafi, lena le radosno, ali oni sar luluđa saven nane koreno. Kola
nesavo vreme verujinena, ali ked avela o iskušenje perena. **14**
A nesave manušai sar o semke save pele maškaro kare. Oni
adala kola šunde o Lafi, ali živinena ano brige, ano barvalipe hem
ano dživdipasoro šukaripe, i ovena tasavde hem na anena šukar
bijandipe. **15** A nesave manušai sar o semke save pele ki šukar
phuv. Oni adala kola e šukare hem e bimelale vileja šunena o Lafi
hem ićerena le sa đikote na anena šukar bijandipe.” **16** “Niko
na tharela i svetiljka te učhari la čareja ili te čhivel la talo than e
pašljojbnasoro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen
o svetlost okola so đerdinena. **17** Sa soi garavdo ka dičhol; sa soi
garavdipe ka šunđol. **18** Adalese pazinen sar šunena. Jer, kas isi,
lese ka del pe pana, a kas nane, ka lel pe olestar hem adava so
mislini da isi le.” **19** A e Isusesiri daj hem lesere phralja avena
ine nakoro leste, ali oto but narodo našti ine te aven đi oleste.
20 A neko phenđa lese: “Ti daj hem te phralja terđona avri hem
mangena te dikhen tut.” **21** A o Isus phenđa: “Akalai mli daj hem
mle phralja–kola šunena hem ćerena o lafi e Devlesoro.” **22** I jekh
dive o Isus phenđa ple učenikonenđe: “Te nakha ki aver strana
oto jezero!” I đerdinde ano čamco hem pođinde. **23** A sar ine
plovinena, o Isus zasuća. I muklja pe i zorali barval upro jezero.
O čamco lelja te pherđol pani i arakhle pe ani opasnost. **24** I o
učenici ale uzalo Isus hem džangavde le vičindoj: “Gospodarona,
Gospodarona, meraja!” I o Isus uštino, naredinđa e barvaljaće
hem e talasenđe te ačhon, i ačhile hem ulo mir. **25** Tegani pučlja e
učenikonen: “Kaj tumari vera ana mande?” A on darandile hem
začudime pučle jekh avere: “Kova šaj te ovel akava so naredini e
barvaljenđe hem e panjese, a on šunena le?” **26** I resle ki phuv e
gerasakiri savi prekalo jezero E galilejakoro. **27** A ked o Isus iklilo
ki phuv, reslja le nesavo manuš oti diz ano koleste inele demonja.
Sa edobor vreme inele nango hem na beštino ano čher, nego
maškaro grobija. **28** I ked dikhlja e Isuse, vrištinđa, pelo anglo
leste hem oto sa o glaso vičinđa: “So mangeja mandar, Isuse,
Čhaveja e Najbare Devlesereja? Molinava tut, ma mučin man!” **29**
(Adalese so o Isus već naredinđa e melale duhose te ikljol adale
manušestar. Angleder, đi hem ked o stražarija ine pazinena le

hem phandena le ko lancija hem ko okovija, o manuš phagela
len ine hem o demoni legari le ine ko čuče thana.) **30** A o Isus
pučlja le: “Sar to anav?” I ov phenđa: “Legija (but džene injam)”,
adalese so but demonja đerdinde ano leste. **31** I molinde le te
na naredini lenđe te džan ko phandlipe zako demonja. **(Abyssos**
g12) **32** A adari ki gora inele krdo oto bale save xana ine, i o
melale duhija molinde e Isuse te mukel lenđe te đerdinen ano
bale. I ov muklja lenđe. **33** Tegani o demonja iklindoj taro manuš,
đerdinde ano bale. I o bale prastandile taro brego ano jezero
hem taslile. **34** I ked okola so arakhena ine e balen dikhle so
ulo, našle hem vaćerde adalestar e manušenđe ani diz hem ano
gava. **35** Tegani o manuša ale te dikhen so ulo. Ale koro Isus hem
arakhle e manuše, kolestar iklile o demonja, sar hurjavdo hem
saste gođaja bešela uzalo e Isusesere pre, i darandile. **36** A okola
so dikhle adava so ulo, vaćerde averenđe sar o Isus sasljarđa e
manuše ano koleste inele o demonja. **37** I sa o narodo oto krajo e
gerasakoro zamolinde e Isuse te džal olendar adalese so uklinđa
len bari dar. Tegani o Isus đerdinđa ano čamco te irini pe palal. **38**
A o manuš, kolestar o Isus ikalđa e demonen, molinđa e Isuse te
džal oleja, ali o Isus bičhalđa le vaćerindoj: **39** “Irin tut te čhereste
hem vaćer sa so ćerđa će o Devel.” I o manuš dželo maškari sa i
diz hem vaćerđa so ćerđa lese o Isus. **40** A ked o Isus irinđa pe
prekalo jezero, but manuša inele radosna so dikhle le so avela,
adalese so sare adžićerena le ine. **41** I dikh, alo o manuš kasoro
anav Jair, kova inele upravniko ani sinagoga. I perindoj mujeja đi
phuv anglo pre e Isusesere, phenđa: “Molinava tut, ava maje ano
čher.” **42** Adalese so e Jairesiri jekhori čhaj, kola ine dešuduj berš,
inele anglo meriba. I sar o Isus džala ine palo Jair, o narodo gurini
pe ano leste. **43** A maškaro narodo inele jekh đuvli kolatar dešuduj
berš thavdinđa rat. Oj sa plo barvalipe dinđa e doktorenđe, ali
nijekh našti ine te sasljari la. **44** Nakhini oto palal e Isusese hem
dolinđa pe upro lesere fostanesoro teluno kotor hem otojekhvar
ačhilo te thavdel latar o rat. **45** I o Isus pučlja: “Ko dolinđa pe upra
mande?” A ked đijekh olendar phende: “Na injum me”, o Petar
phenđa: “Gospodarona, sar te džana ked but džene čedinde pe
hem gurinena pe uzala tute.” **46** A o Isus phenđa: “Neko namerno
dolinđa pe upra mande. Osetinđum sar ikljola mandar o zoralipe te
sasljari nekas.” **47** A i đuvli dikhlja so našti te garaj pe, tresindoj
oti dar ali hem peli ko kočija anglo leste hem vaćerđa anglo sa
o manuša sose dolinđa pe upro leste hem sar otojekhvar inele
sasljardi. **48** A o Isus phenđa laće: “Mli čhaj, ti vera spasinđa tut.
Dža ano mir!” **49** Sar o Isus vaćeri ine adava e đuvljaće, nesavo
manuš taro čher e Jairesoro, e sinagogakere upravnikosoro, alo
hem phenđa: “Jaire, ti čhaj muli. Ma više mučin e učitelje!” **50**
A o Isus šunđa adava hem phenđa e Jairese: “Ma dara! Samo
verujin hem oj ka ovel spasime, ka uštel!” **51** I đerdindoj ko čher e
Jairesoro, o Isus na muklja nikase te đerdini oleja, sem e Petrese,
e Jovanese, e Jakovese hem e čhajorjakere dadese hem e dajaće.
52 A sare, kola već inele ano čher, runde hem tugujinde palo late.
A o Isus phenđa: “Ma roven! Adalese so oj na muli, nego sovela.”
53 I on asandile lese adalese so džande so muli. **54** A o Isus dželo
hem dolinđa la taro vas hem vičinđa: “Čhajorije, ušti!” **55** I lakoro
duho irinđa pe ano late, i otojekhvar uštini, a o Isus naredinđa
lakere dadese hem lakere dajaće te den la te xal. **56** I lakoro dad
hem lakiri daj inele začudime, a o Isus naredinđa lenđe te na
vaćeren nikase so ulo.

9 A o Isus vičinđa e dešuduje apostolen hem dinđa len
zoralipe hem autoritet upro sa o demonja hem te sasljaren
o nambormipa. **2** I bičhalđa len te propovedinen oto carstvo e
Devlesoro hem te sasljaren e nambormen. **3** Angleder so te džan,
phenđa lenđe: “Ma legaren tumencar ništa ko drom: ni štapi, ni
torba dromese, ni maro, ni love, hem te na ovel tumen aver gad. **4**
Sa đikote ačhovena ki nesavi diz, bešen ano jekh čher hem ma
nakhen ko aver čhera. **5** Te na mangle tumen nesave dizutne,
iklindoj tari adaja diz, tresinen i prašina tumare prendar sar znako
dai kriva so na lelje o lafi e Devlesoro.” **6** I on džele taro than ko
than, vaćerindoj o Šukar lafi hem sasljarindoj e nambormen ko sa o
thana. **7** A o Irod o vladari šunđa sa so ulo i inele zbunime adalese
so nesave vaćerde da o Jovan o Krstitelj uštino taro mule. **8** A
avera vaćerde da o proroko o Ilija mothovđa pe ki phuv, a nesave
avera vaćerde da taro mule uštino nesavo proroko taro purano
vreme. **9** A o Irod phenđa: “Me čhinđum e Jovanesoro šero. A
kovai onda akava kastar sa adava šunava?” I manglja te dikhel e
Isuse. **10** I ked o apostolja irinde pe koro Isus, vaćerde lese sa so
ćerde. I o Isus legarđa len peja hem cidinđa pe olencar, nakori diz
vičime Vitsaida, te šaj oven korkore. **11** A o narodo šunđa adava i
dželo palo lende. A o Isus dodžaćerđa len šukar, vaćerđa lenđe oto
carstvo e Devlesoro hem sasljarđa e nambormen. **12** A ked lelja te
perel i rat, o dešuduj apostolja nakhle đi o Isus hem phende lese:
“Te phene ine e narodose te džan ko pašutne gava hem thana
kote šaj te arakhen nešto xajbnase hem than sojbnase. Adalese
so injam akate ko čučo than kote nane ništa xajbnase hem nane
than sojbnase.” **13** A o Isus phenđa lenđe: “Den len tumen nešto
xajbnase!” A on phende: “Ali isi amen samo pandž mare hem duj
maće. Amen li te dža te čina xajbnase zako sa akava narodo?”
14 Adari inele đi ko pandž hiljade murša. Tegani o Isus phenđa ple
učenikonenđe, e apostolenđe: “Čhiven len te bešen ko kupe po
pinda.” **15** I ćerde ađahar, čhivde sarijen te bešen. **16** O Isus
lelja o pandž mare hem o duj maće, dikhlja naupre ko nebo,
zahvalinđa e Devlese zako mare hem zako maće hem phaglja
len. Tegani dinđa o mare hem e maćhen ko učenici te ulaven len e
manušenđe. **17** I sare xale đikote na čalile. A palo adava, dešuduj
korpe čedinde pe okolestar so ačhilo oto xajba. **18** A jekh dive o
Isus inele korkoro ple dešuduje učenikonencar, i molinđa pe. I ked
završinđa i molitva, pučlja e učenikonen: “So phenela o narodo,
kova injum me?” **19** A on phende: “Nesave manuša phenena da
tu injan o Jovan o Krstitelj, a nesave avera phenena da tu injan o
proroko o Ilija, a palem nesave avera phenena da tu injan jekh oto
avera proroci taro purano vreme kova uštino taro mule.” **20** Tegani
o Isus pučlja e učenikonen: “A so tumen phenena, kova injum
me?” O Petar phenđa: “Tu injan o Hrist, kole o Devel bičhalđa!”
21 A o Isus naredinđa e učenikonenđe te na vaćeren nikase dai
ov o Hrist. **22** I phenđa: “Me, o Čhavo e Manušesoro, valjani
but te patinav. O starešine, o šerutne sveštenici hem o učitelja
e Mojsijasere zakonestar na ka prihvatinen man. O manuša ka
mudaren man, ali o trito dive o Devel ka vazdel man taro mule.”
23 I o Isus vaćerđa ple učenikonenđe hem sa e narodose so
inele adari: “Kova mangela te ovel mlo učeniko, nek ačhaj plo
dživdipe, nek lel plo krsto taro dive ko dive hem nek phirel pala
mande. **24** Adalese so đijekh kova mangela plo dživdipe te arakhi,
ka našali le, a kova dela plo dživdipe zbog mande, ka ovel le
čačikano dživdipe. **25** Na vredini ništa e manušese hem sa i phuv
te ovel ine olesiri te na lelja o dživdipe savoi čačikano. **26** Adalese
kova lađala mandar hem mle lafonendar, hem me, o Čhavo e
Manušesoro, ka lađav olestar ked ka irinav ki phuv ano sjaj savo
ka ovel sar o sjaj mle Dadesoro hem e svetone anđelengoro. **27** A
čače vaćerava tumenđe, isi nesave akalendar so terđona akate
kola na ka meren đikote na dikhena o carstvo e Devlesoro.” **28**
Ked nakhle sar đi ofto dive sar o Isus phenđa adava, lelja peja e
Petre, e Jovane hem e Jakove i dželo ki gora te molini pe. **29** I sar
ine molini pe, lesoro muj ulo averčhane hem lesere šeja ule but
parne hem sjajna. **30** I dikh, nekotar iklile duj manuša ano baro
sjaj, o Mojsije hem o Ilija, hem lelje te vaćeren e Isuseja. **31** On

vaćerde e meribnastar savo adžićeri ano Jerusalim e Isuse. **32** A
o Petar hem okola so inele oleja, zasuće. Ked uštine, dikhle e
Isuse ano baro sjaj hem e duje manušen sar terđona oleja. **33** I
ked lelje o Mojsije hem o Ilija te ciden pe e Isusestar, o Petar
phenđa e Isusese: "Gospodarona, šukari amenđe akate so injam.
Te ćera trin šatorja: jekh tuće, jekh e Mojsijase hem jekh e Ilijase."
Na džanđa so vaćeri. **34** Sar ine vaćeri adava, iklilo jekh oblako
savo učharđa len. A o učenici darandile ked učharđa len o oblako.
35 I šundilo glaso taro oblako savo vaćerđa: "Akavai mlo Čhavo,
kole birinđum! Ole šunen!" **36** I palo adava so šundilo o glaso, o
učenici dikhle samo e Isuse korkore. I trainde, hem tegani pana
nikase na vaćerde adalestar so dikhle. **37** Tejsato dive, ked o Isus
hem o trin učenici huljile tari gora, baro narodo alo te dikhel e
Isuse. **38** I dikh, nesavo manuš taro narodo lelja te vičini: "Učitelju,
molinava tut te pomožine mle čhavese, adalese soi maje jekhoro!
39 O bišukar duho but puti prelela le hem otojekhvar vrištini; frdela
le ano grčevija hem ikljola lestar pena taro muj; uništini le hem
skoro nisar na ačhaj le. **40** I molinđum te učenikonen te ispudinen
e bišukare duho mle čhavestar, ali on našti ine." **41** A o Isus
phenđa: "O, biverakere hem rumime manušalen! Sa edobor vreme
injum tumencar, a palem na verujinena. Pučav man pana kobor
valjani te trpinav tumen. Ana te čhave akari!" **42** I sar o čhavoro
avela ine đi o Isus, o bišukar duho frdinđa le ki phuv ano grčevija.
A o Isus naredinđa e melale duhose te cidel pe e čhavorestar,
sasljarđa e čhavore hem phenđa lesere dadese: "Ače to čhavo".
43 Tegani sare inele začudime so dikhle e Devlesoro baro zoralipe.
Sar sare čudinena pe ine zako adava so ćerđa o Isus, ov phenđa
ple učenikonenđe: **44** "Šunen šukar akala lafija: Me, o Čhavo
e Manušesoro, valjani te ovav predime ano vasta e bišukare
manušengere." **45** Ali o učenici na xalile so o Isus manglja te
vaćeri adaleja. Adava inele olendar garavdo sar te na xaljoven
le, a darandile te pučen le so adaleja manglja te vaćeri lenđe.
46 A o učenici lelje maškara pumende te raspravinen kova šaj
olendar te ovel najbaro. **47** A o Isus džanđa soi lenđe ki godi,
lelja jekhe čhavore, čhivđa le uzala peste, **48** i phenđa lenđe:
"Đijekh kova primini akale čhavore zbog maje, man primini. A
đijekh kova man primini, primini e Devle kova bičhalđa man. Kova
maškara tumende pes dikhela sar najtikore, ole o Devel dikhela
sar najbare." **49** A o Jovan phenđa e Isusese: "Gospodarona,
dikhljam nesave manuše sar ano to anav ispudini e demonen e
manušendar. Amen o učenici na mukljam lese te ćerel adava,
adalese so na džala amencar pala tute." **50** A o Isus phenđa lese:
"Muken le te ćerel adava, adalese so okova kova nane protiv
tumende, ovi tumencar!" **51** A ked inele paše o dive e Isusesere te
ovel vazdime ko nebo, ov zorale odlučinđa te džal ko Jerusalim.
52 I bičhalđa nesave manušen angla peste. I on džele hem đerdinde
ko nesavo gav e Samarijakoro te pripreminen le e Isusese.
53 Ali o gavutne na mangle e Isuse adalese so džande da džala ko
Jerusalim. **54** A dikhindoj adava o učenici o Jakov hem o Jovan,
pučle e Isuse: "Gospode, mangeja li te phena te huljel taro nebo
i jag hem sa te tharel len?" **55** A o Isus irinđa pe hem phenđa
lenđe da nane šukar so ađahar mislinena. **56** I ov hem lesere
učenici džele ko aver gav. **57** I sar o učenici hem o Isus džana ine
dromeja, nesavo manuš alo hem phenđa e Isusese: "Ka džav tuja
kaj god tu džaja". **58** A o Isus phenđa lese: "E lisicen isi jame
hem e čirikljen gnezdija, a o Čhavo e Manušesoro nane le kaj
te pašljari plo šero." **59** A avere manušese phenđa: "Phir pala
mande!" A ov phenđa: "Aš samo, Gospode, te parunav mle dade."
60 Tegani o Isus phenđa lese: "Muk o mule te parunen ple mulen,
a tu dža vaćer oto carstvo e Devlesoro." **61** A aver manuš phenđa:
"Ka phirav pala tute, Gospode, ali aš te džav te pozdravinav man
mle čherutnencar." **62** A o Isus phenđa lese: "Nijekh kova dolela
pe upro plugo te orini i onda dikhela napalal, nane korisno zako
carstvo e Devlesoro."

10 Palo adava, o Gospod o Isus birinđa avere eftavardešuduje
učenikonen hem bičhalđa len duj po duj angla peste ko sa
o dizja hem o thana ko save manglja te džal. **2** Angleder so te
džan, o Isus phenđa lenđe: "I žetvai bari, a xari bućarne te čeden.
Adalese, molinen e gospodare oti e đivesiri njiva te bičhali e
bućarnen ki žetva pli. **3** Džan! Ače, bičhalava tumen sar bakrorjen
maškaro ruva. **4** Ma legaren tumencar kesa e lovencar, ni torba
dromese, ni buderi obuća. I ma našalen tumaro vreme ađahar
so ka terđoven te vaćeren nekasar odrumal. **5** I ked đerdinena
ko nesavo čher, prvo vaćeren: 'Mir akale čhereste!' **6** Te adari
bešela o manuš kova mangela mir, tegani o mir, savese tumen
molinena, ka ačhol oleja; a te na manglja mir, na ka ovel adava
mir savese molinena. **7** Ked avena ko nesavo čher, ma palo
adava nakhen ko avera čhera. Ačhoven ko jekh than, xan hem
pijen adava so o čherutne ikalena angla tumende, adalese soi
o bućarno dostojno pla plataće. **8** I ki savi diz đerdinena, a o
dizutne priminena tumen, xan okova so ikalena angla tumende. **9**
Sasljaren e nambormen adari hem vaćeren sarijenđe: 'Akaleja
mothovaja tumenđe dai paše o carstvo e Devlesoro!' **10** A ki
savi diz đerdinena, a o dizutne na priminena tumen, iklindoj ko
glavna droma e dizjakere, vaćeren: **11** 'Hem i prašina tumara
dizjakiri, savi dolinđa pe ko amare pre, amen kosaja la sar znako
da o Devel ka sudini tumenđe. Ali te džanen da o carstvo e
Devlesoro alo paše!' **12** Vaćerava tumenđe da ko dive ked o
Devel ka sudini e manušenđe, po lokhe ka ovel zako manuša tari
Sodoma negoli zako manuša tari adaja diz." **13** "Jao tumenđe,
manušalen taro Horazin! Jao tumenđe, manušalen tari Vitsaida! Te
oven ine čudesija maškaro manuša taro Tir hem taro Sidon save
ule maškara tumende, pana angleder ine ka kajinen pe, bešindoj
ano šeja oto kanaj hem ano pepeo. **14** Ali e manušenđe taro Tir
hem taro Sidon ka ovel po lokhe ko Sudo negoli tumenđe. **15**
A tumen, manušalen taro Kafarnaum, ma mislinen da o Devel
ka povazdel tumen đi o nebo; đi o than e mulengoro isi te peraj
tumen. **(Hadēs g86)** **16** Tegani phenđa e učenikonenđe: Kova
šunela tumen, man šunela, a kova odbini tumen, man odbini. A
kova odbini man, odbini e Devle kova bičhalđa man." **17** Ked
o eftavardešuduj učenici irinde pe oto drom radosna, phende e
Isusese: "Gospode, hem o demonja šunena amen ked naredinaja
lenđe ano to anav!" **18** A o Isus ko adava phenđa lenđe: "Dikhljum
e Sotone sar perela taro nebo sar munja. **19** Ače, dinđum tumen
vlast te gazinen upro sapa hem o škorpije hem upro sa o zoralipe
e dušmanesoro e Sotonesoro hem ništa na ka ovel tumenđe. **20**
Ali ma edobor radujinen tumen zako adava so o demonja šunena
tumen, nego više radujinen tumen adalese soi tumare anava
zapisime ko lil e Devlesoro ano nebo." **21** I tegani o Isus radujinđa
pe ano Sveto Duho hem phenđa: "Hvalinava tut, Dade, Gospode e
nebosoro hem e phuvjakoro, so garavđan o čačipe okolendar kola
pes dikhena sar mudronen hem džanden, a mothovđan okolenđe
kolai sar čhavore. Oja, Dade, džanav da ćerđan adava adalese so
ađahar mangljan." **22** Tegani o Isus phenđa okolenđe so inele
adari: "Mlo Dad sa muklja maje ko vasta. Samo o Dad šukar
džanel e Čhave; hem e Dade šukar džanel samo o Čhavo hem o
manuša kolenđe o Čhavo mangela te mothoj le." **23** Tegani irinđa
pe nakoro učenici hem samo olenđe phenđa: "Blago e manušenđe
kola dikhena adava so tumen dikhena! **24** Vaćerava tumenđe da
but proroci hem carija mangle te dikhen man, ali na dikhle man;
hem mangle te šunen man, ali na šunde man! **25** I dikh, jekh dive
sar o Isus sikaj ine, nesavo učitelj e Mojsijasere zakonestar uštino
te pučel le nešto sar te iskušini le, i pučlja: "Učitelju, so valjani te

ćerav te dobinav o večno dživdipe? **(aiōnios g166)** **26** A o Isus
phenđa lese: “Soi pisime ano e Mojsijasoro zakoni? So čitineja
adari?” **27** I ov phenđa e Isusese: “Mang e Gospode te Devle sa
te vileja, sa te dušaja, sa te zoralipnaja hem sa te gođaja; hem
mang te pašutne sar korkore tut.” **28** Tegani o Isus phenđa lese:
“Šukar phenđan. Ćer ađahar hem ka ovel tut o večno dživdipe.”
29 Ali o učitelj e Mojsijasere zakonestar manglja te opravdini pe i
pučlja e Isuse: “A kovai mlo pašutno?” **30** A ko adava, o Isus
phenđa lese akaja paramiz: “Nesave manuše, sar ine huljela tari
diz Jerusalim ki diz Jerihon, dolinde o čora. On lelje lestar sa, đi
o šeja. Edobor marde le da o manuš samo so na ine te merel.
Tegani o čora cidinde pe olestar, a o manuš pašlilo ko drom hem
na džanđa pese. **31** Na nakhino but, i nekotar adale dromeja
sar huljela ine nesavo svešteniko, dikhlja e manuše sar pašljola
ko drom i nakhino avrethar. **32** Ađahar da nesavo levit: alo đi
adava than kote o manuš pašljola, dikhlja le i nakhino oti aver
strana adale dromesiri. **33** A inele nesavo Samarijanco savo džala
ine adale dromeja. Ked reslja đi ko than kote o manuš pašljola,
dikhlja le, i pelo lese žal olese. **34** Tegani o Samarijanco alo đi o
manuš, čhorđa ulje hem mol upro lesere rane te kosel len hem
paćarđa len. I vazdinđa le upro plo xer hem legarđa le ko čher kote
lovenđe šaj te xal pe hem te sovel pe, i adari brininđa pe olestar.
35 Tejsato dive o Samarijanco ikalđa duj denarija hem dinđa ko
manuš kasoro inele o čher hem phenđa lese: 'Brinin tut akale
manušestar, i sa so ka trošine buderi, ka irinav će ked ka irinav oto
drom.'” **36** Tegani o Isus pučlja e učitelje e Mojsijasere zakonestar:
“So tu pheneja? Kova akale trinendar mothovđa pe sar pašutno
okolese kole dolinde o čora?” **37** A ov phenđa: “Okova kova
mothovđa lese milosrđe.” Tegani o Isus phenđa lese: “Oja, akana
dža hem ćer ađahar!” **38** I sar o Isus hem lesere učenici džana ine
dromeja đi ko Jerusalim, đerdinde ko nesavo gav. Adari živinđa
nesavi đuvli palo anav Marta. Oj vičinđa len kora peste ko čher
hem lelja te ćerel lenđe xajbnase. **39** Ola inele phen palo anav
Marija, koja beštini uzalo e Gospodesere e Isusesere pre hem
šunđa lesoro lafi. **40** A i Marta sa ki sig dikhela ine te kandel, i ali
uzalo Isus hem pučlja le: “Gospode, so tu pheneja? Šukar li adava
so mli phen muklja man korkora te kandav? Phen laće te pomožini
maje.” **41** A o Gospod phenđa laće: “Marto, Marto! Brinineja tut
hem uznemirineja tut zako but so, **42** a samo jekh valjani. I Marija
birinđa te ćerel šukar stvaro, adalese na ka ačhavav la adalestar.”

11 I ked jekhvar o Isus završinđa e molitvaja, jekh lesere
učenikonendar phenđa lese: “Gospode, sikav amen te
molina sar so o Jovan o Krstitelj sikavđa ple učenikonen.” **2**
Tegani o Isus phenđa lenđe: “Ked molinena, vaćeren: “Dade Devla!
Barjaraja to sveto anav! To carstvo te avel! **3** De amen maro đijekh
dive! **4** Oprostin amenđe amare greja sar so hem amen oprostinaja
đijekhese kova grešinđa premala amende! Hem cide amen taro
iskušenje!” **5** Tegani o Isus phenđa lenđe: “Zamislinen da ki ekvaš
i rat džana koro tumaro amal te phenen lese: 'Amala, te de man
trin mare, i ka irinav će. **6** Mlo amal alo oto drom kora mande, a
nane man so te ikalav anglo leste!' **7** A ov od andral te phenel:
'Ma uznemirin man! O udarai phandle, a mle čhavorei mancar ko
than e pašljojbnasoro hem sovena. Našti akana te uštav te dav
tut!' **8** Vaćerava tumenđe: te na uštino te del le adalese soi lesoro
amal, ka uštel hem ka del le sa so valjani adalese so lesere amale
nane lađ te ovel uporno. **9** Vaćerava tumenđe: Mangen hem ka
del pe tumenđe! Roden hem ka arakhen! Khuven hem ka phravel
pe tumenđe! **10** Adalese so đijekh kova mangela, primini; hem
kova rodela, arakhi; hem kova khuvela, ka ovel lese phravdo. **11** A
kova dad tumendar: ked lesoro čhavo ka rodel lestar ine maćhe, a
ov te del le sape? **12** Ili ked rodela jaro, te del le škorpija? **13** Ked
tumen, kola injen bišukar, džanen te den šukar stvarija tumare
čhavenđe, kobor više tumaro Dad taro nebo ka del e Svetone
Duho okolenđe kola molinena le.” **14** I jekh dive o Isus ispudinđa e
demone kova ćerela ine jekhe manuše te našti vaćeri. Ked iklilo o
demoni, o manuš lelja te vaćeri. I o manuša kola inele adari inele
zadivime, **15** ali nesave olendar vaćerde: “E Veelzevulesere, e
demonengere šerutnesere, zoralipnaja ispudini e demonen!” **16** A
avera iskušinde e Isuse ađahar so rodinde lestar te ćerel čudo
saveja ka mothoj da o Devel bičhalđa le. **17** Ali o Isus džanđa
lengere mislija, i phenđa lenđe: “Đijekh carstvo savoi ana peste
ulavdo ka properel, hem o čher ano savo nane sloga ka perel. **18**
Tei e bengesoro carstvo ana peste ulavdo, sar onda pana trajini?
Akava vaćerava adalese so tumen phenena da e Veelzevulesere
zoralipnaja ispudinava e demonen. **19** A te me e Veelzevulesere
zoralipnaja ispudinava e demonen, kasere zoralipnaja tumare
učenici ispudinena len? Adalese on ka dokažinen tumenđe da
na injen u pravu. **20** Ali te e Devlesere zoralipnaja ispudinava e
demonen, onda o carstvo e Devlesoro alo maškara tumende.”
21 O Isus phenđa hem akava: “Ked okova kovai zoralo hem
naoružime pazini plo boro, lesoro barvalipei osigurime. **22** Ali
ked avela o po zoralo lestar, ka pobedini le hem ka lel lesoro
oružje upro savo inole nada hem ka ulaj plencar adava so lelja e
bizoralestar. **23** Kova nane mancar, ovi protiv mande. I kova na
čedela mancar, ov frdela.” **24** Tegani o Isus phenđa: “Ked o melalo
duho ikljola taro manuš, džala ko pusta thana hem rodela than
kote šaj te odmorini. Ked na arakhi le, vaćeri: 'Ka irinav man ano
manuš kolestar ikliljum.' **25** O bišukar duho irinđa pe hem arakhlja
dai adava manuš sar čučo čher savoi šulavdo hem namestime. **26**
Tegani džala hem lela efta avere duhoven po bišukaren pestar
hem đerdinena ano manuš hem ačhona adari. I ko kraj adale
manušese ovela po bišukar nego angleder.” **27** I sar o Isus vaćeri
ine adava, nesavi đuvli oto narodo vičinđa: “Bahtali i đuvli koja
akharđa tut ano vođi hem dinđa tut čuči! **28** A o Isus phenđa: “Po
bahtalei okola so šunena o lafi e Devlesoro hem ćerena le!” **29** Sar
čedela pe ine po baro narodo, o Isus lelja te vaćeri: “O manuša
kola živinena ano akava vreme, oni bišukar manuša. Rodena
mandar znako, ali znako na ka del pe lenđe sem o čudesija
so ćerde pe e Jonase. **30** Sar so adava so ulo e Jonase inele
znako e manušenđe kola živinde ki diz Niniva da o Devel bičhalđa
le, ađahar hem so ka ovel maje, e Čhavese e Manušeserese,
ka ovel znako e manušenđe kola živinena avdive da o Devel
bičhalđa man. **31** Ko dive ked ka ovel e Devlesoro sudo, i carica
koja angleder vladinđa ki južno phuv ka uštel hem ka osudini
e manušen kola akana živinena adalese so ali taro krajevija e
phuvjakere te šunel e caro e Solomone kova inele but mudro, a
akatei tumencar po baro e Solomonestar, a tumen na mangena te
šunen! **32** Ko dive ked ka ovel e Devlesoro sudo, o manuša kola
živinde ani purani diz Niniva ka ušten hem ka osudinen e manušen
kola akana živinena, adalese so on pokajinde pe ked o Jona
propovedinđa, a akatei tumencar po baro e Jonastar, a tumen
pana na pokajinđen tumen!” **33** “Niko na tharela i svetiljka hem te
čhivel la ko garavdo than ili talo čaro, nego čhivela la ko than zaki
svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola đerdinena. **34** Ti jakhi
sar svetiljka te telose. Kedi ti jakh šukar, sai to telo osvetlime. A
kedi ti jakh bišukar, hem to teloi ani tomina. **35** Adalese, pazin da
o svetlost so mislineja dai ana tute nane tomina. **36** Tei sa to
telo pherdo oto svetlost, bizo jekh kotor oti tomina, tegani sa to
dživdipe ka ovel osvetlime sar ked i svetiljka osvetlini tut.” **37** Ked
o Isus vaćerđa adava, nesavo fariseji vičinđa le te xal maro koro
leste. I o Isus đerdinđa lese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali.
38 A o fariseji dikhindoj adava, čudinđa pe so o Isus na thovđa ple
vasta angleder o xajba, palo adeti e jevrejengoro. **39** A o Gospod

o Isus phenđa lese: “Oja, tumen o fariseja kosena i šolja hem o
čaro od avrijal, a pherđen len tumara pohlepaja hem bišukaripnaja.
40 Hulavonalen! Nane li o Devel okova kova ćerđa e manuše, kova
džanel le hem od avrijal hem od andral? 41 Akavai pošukar: den e
čororenđe sar milostinja okova so isi tumen, so xalane ićerena ano
šolje hem ano čare, i ka oven čista hem od andral hem od avrijal.
42 Ali jao tumenđe e farisejenđe so dena e Devlese dešto kotor
oto začinja hem oto sa o povrće, a na marinena te ćeren averenđe
okova soi pošteno hem te mangen e Devle. Valjani te den o dešto
kotor, ali na troman te bistren te ćeren adava soi po bitno. 43 Jao
tumenđe e farisejenđe so volinena te bešen ko anglune thana
ano sinagoge hem so volinena ked o manuša, pherde poštujiba
premala tumende, pozdravinena tumen ko trgija. 44 Jao tumenđe
adalese so injen opasnost sar soi o bioznačime grobija upra
savende o manuša phirena, a na džanen.” 45 Tegani nesavo oto
učitelja e Mojsijasere zakonestar phenđa e Isusese: “Učitelju,
hem amen vređineja adale lafonencar.” 46 A o Isus phenđa:
“Jao hem tumenđe, učiteljalen e Mojsijasere zakonestar! Čhivena
upro manuša pharipe but pharo te akharen ađahar so dena len
pravilja save našti te ićeren, a ni najeja na mangena te mrdinen te
pomožinen lenđe te akharen adava pharipe. 47 Jao tumenđe,
adalese so vazdena spomenici e prorokonenđe kolen tumare
pradada mudarde. 48 Adaleja mothovena da odobrinena adava
so ćerde tumare pradada: on mudarde len, a tumen vazdena
lenđe spomenici. 49 Adalese o Devel mudro vaćerđa tumendar:
'Ka bičhalav lenđe prorokonen hem apostolen. Nekas olendar
ka mudaren, a nekas ka jurinen.' 50 Akala generacijatar ka
rodel pe o rat sa e prorokonengoro savo thavdinđa pana taro
ćeriba e phuvjakoro, 51 pana taro rat e Aveljesoro sa đi o rat
e Zaharijasoro, kova inele mudardo maškaro žrtveniko hem i
svetinja ano Hram. Oja, vaćerava tumenđe, akaja generacija ka
ovel osudime zako adava rat so thavdinđa!” 52 Jao tumenđe,
učiteljalen e Mojsijasere zakonestar! Adalese so e narodostar
garavđen o ključo oto džandipe e Devlesere carstvostar. Korkore
na đerdinđen maškaro adava udar hem na mukljen te đerdinen ni
okola kola mangle te đerdinen.” 53 I ked o Isus iklilo adathar, o
učitelja e Mojsijasere zakonestar hem o fariseja ani bari xoli lelje
te protivinen pe hem te pučen le but so. 54 On dikhle te dolen le
ko bišukar lafi sar te šaj tužinen le.

12 I ked čedinde pe nekobor hiljade manuša, edobor but inele
da terdine jekh upra avereste, o Isus prvo lelja te vaćeri ple
učenikonenđe: “Arakhen tumen taro kvasco e farisejengoro, te
na oven dujemujengere sar soi on. 2 Sa soi garavdo ka arakhel
pe; sa soi garavdipe ka šunđol pe. 3 Adalese, sa so vaćerđen
ani tomina, ka šunđol pe ano svetlost; hem so poxari vaćerđen
ko kan ano sobe, ka vaćeri pe taro krovija sare te šunen.” 4
“Ali phenava tumenđe, amalalen: ma daran okolendar kola šaj
te mudaren samo o telo, adalese so više adalestar na ka šaj te
dukhaven tumen. 5 A ka phenav tumenđe kastar te daran: te
daran taro Devel kas palo mudariba isi zoralipe te frdel ano pakao.
Oja, vaćerava tumenđe, olestar te daran! **(Geenna g1067)** 6 Na
biknela pe li pandž čiriklja zako samo duj najtikore pare? A palem
nijekh olendar nane bisterdi anglo Devel. 7 A o Devel čak džanel
kobor bala isi tumen ko šero. Adalese, ma daran! E Devlese injen
po dragocena negoli but čiriklja!” 8 “A vaćerava tumenđe: Đijekh
kova anglo manuša ka vaćeri dai mlo učeniko, me, o Čhavo e
Manušesoro, anglo anđelja e Devlesere ka vaćerav dai ov mlo
učeniko. 9 A te odrekninđa pe neko mandar anglo manuša, hem
me ka odrekninav man lestar anglo anđelja e Devlesere. 10 I te
vaćerđa neko lafi protiv mande, protiv o Čhavo e Manušesoro,
ka ovel lese oprostime; ali na ka ovel oprostime okolese kova
hulini upro Sveto Duho. 11 A ked ka anen tumen anglo sudo
ko sinagoge, anglo vladarija hem o vlastija, ma oven zabrinuta
sar hem soja te braninen tumen, so te vaćeren! 12 Adalese so
tegani o Sveto Duho ka sikaj tumen so te vaćeren.” 13 Tegani
neko oto narodo phenđa e Isusese: “Učitelju, vaćer mle phralese
te ulaj mancar okova so ačhavđa amenđe amaro dad.” 14 A o
Isus phenđa lese: “Manušeja, ko čhivđa man te ovav sudija ili
delioco upra tumende? 15 Tegani phenđa sarijenđe: “Arakhen
tumen hem ciden tumen tari pohlepa. I sa edobor barvalipe te ovel
e manuše, lesoro dživdipe na avela oto adava so isi le.” 16 Tegani
o Isus phenđa lenđe akaja paramiz: “Nesave barvale manušesiri
phuv bijanđa but bijandipe. 17 I ov mislinđa pe ana peste: 'So te
ćerav? Nane man edobor baro than kote te čhivav i žetva mli.' 18 I
phenđa: 'Akava ka ćerav! Ka peravav mle purane šupe hem ka
vazdav po bare, i adathe ka čhivav sa o điv hem sa soi mlo. 19
Tegani ka vaćerav korkoro maje da isi man baro barvalipe bute
beršenđe. Ka šaj te odmorinav, te xav, te pijav, te uživinav!' 20 Ali
o Devel phenđa lese: 'Hulavona! Akaja rat ka mere! A sa adava
so spreminđan, kasoro ka ovel?' 21 Ađahari okolese kova pese
čedela blago ki phuv, a na barvaljola okoleja soi šukar e Devlese
ano jaćha.” 22 Tegani o Isus phenđa ple učenikonenđe: “Adalese
vaćerava tumenđe: ma oven zabrinuta zako tumaro dživdipe: ka
ovel tumen li so te xan; ni zako tumaro telo: ka ovel tumen li so
te hurjen. 23 Adalese soi o dživdipe po bitno e xajbnastar hem
tumaroi telo po bitno e šejendar. 24 Dikhen e gavranen! Ni sejinena
ni čedena, nane len ni šupa kote te čhiven o điv, a palem o Devel
parvari len. A tumen injen e Devlese po bitna e čirikljendar! 25 A
kova tumendar šaj adaleja so brinini pe te produžini plo dživdipe
za jekh dive? 26 Znači te našti ni adava najxari te ćeren, sose
onda injen zabrinime zako bilo so aver? 27 Dikhen o divlja luluđa
sar barjona. Na ćerena buti, čak na sivenafse šeja, a vaćerava
tumenđe da ni o caro o Solomon, kova inele but barvalo, na inole
edobor šuže šeja sar jekha olendar. 28 Te o Devel ađahar šukar
hurjavela i čar ko polje savi avdive adari, a tejsa frdela pe ani jag,
kobor li više tumenđe ka del šeja, tikora verakere manušalen!
29 Tumen ma oven zabrinuta zako adava so ka xan hem so ka
pijen. 30 Ađahar ćerena okola manuša kola na džanen e Devlese.
Tumaro Dad, o Devel, džanel da valjani tumenđe sa adava. 31
Nego roden o carstvo e Devlesoro, a ov ka del tumen sa adava so
valjani tumenđe! 32 Ma daran, mle učenikonalen! Tumare Dadesiri
volja inele te del tumen o carstvo. 33 Bikninen so isi tumen hem o
love den e čororenđe! Ćeren tumenđe kese zako love save na
properena hem barvalipe ko nebo savo niked na tikorini. Niko na
ka šaj te avel adari te čorel tumaro barvalipe hem nijekh moljco na
ka uništini le. 34 Adalese so tumaro vilo ka ovel adari kaj tumaro
barvalipe.” 35 O Isus ple učenikonenđe phenđa hem akava: “Oven
spremna, hurjavde zaki buti hem tumare svetiljke te oven tharde,
36 sar sluge kola adžićerena ple gospodare te irini pe čhere
taro bijav. Ked irini pe o gospodari hem ked khuvela ko udar, o
slugei spremna te phraven lese. 37 Blago okole slugenđe kolen o
gospodari, ked ka avel, ka arakhi len džangale sar adžićerena le!
Čače, vaćerava tumenđe, ov, o gospodari, ka phandel pe i kecelja,
ka bešljaćeri len te xan hem ka kandel len. 38 Blago e slugenđe
kolen o gospodari ka arakhi džangalen čak hem te alo ki ekvaš i
rat ili anglo disljojba. 39 Ali akava te džanen: te o čherutno džanel
ine ko savo sati avela o čor, na ka mukel lese ine te đerdini ko
čher te čorel. 40 Hem tumen oven stalno spremna, adalese so
me, o Čhavo e Manušesoro, ka avav tegani ked na nadinena
tumen!” 41 Tegani o Petar pučlja e Isuse: “Gospode, vaćereja li
akala uporedbe samo amenđe e učenikonenđe ili sarijenđe?” 42 O
Gospod o Isus phenđa: “Kovai, onda, verno hem mudro upravniko
kas o gospodari ka čhivel upreder ple sluge te del len xajba ko

vreme? **43** Blago okole slugase kas lesoro gospodari, ked ka avel,
ka arakhi sar ćerela ađahar. **44** Čače vaćerava tumenđe, upreder
sa o barvalipe plo ka čhivel le sar upravniko. **45** A te vaćerđa
adava sluga ana peste: 'Na ka avel pana mlo gospodari' i lela te
marel avere slugen, hem te xal, te pijel hem te maćol, **46** lesoro
gospodari ka avel tegani ked na ka očekujini le, ka čhinel le ko
ekvaš hem ka čhivel le maškaro nevernici. **47** A okova sluga kova
džanđa i volja ple gospodaresiri, a na inele spremno ili na ćerđa
pali e gospodaresiri volja, but mariba ka xal. **48** A okova kova na
džanđa e gospodaresiri volja, a ćerđa nešto zako savo avela lese
kazna, xari mariba ka xal. Kasei dindo but, but ka rodel pe lestar.
Kasei poverime but, više ka rodel pe lestar." **49** Tegani o Isus
phenđa: "Aljum te frdav jag e sudosiri ki phuv. So bi mangava
već te ovel thardi! **50** A valjani te nakhavav bare muke. But maje
pharo đikote adava na ovela! **51** Mislinena da aljum te anav mir ki
phuv? Na. Aljum te ćerav o manuša te ciden pe jekh averestar. **52**
Adalese od akana, oto pandž čherutne, trin ka oven ki mli strana,
a duj ki aver ili duj ki mli strana, a trin ki aver. **53** Ka uštel o dad
upro čhavo hem o čhavo upro dad, i daj upri čhaj hem i čhaj
upri daj, i sasuj upri bori hem i bori upri sasuj." **54** Tegani o Isus
vaćerđa e narodose: "Ked dikhena da o kale oblaci avena taro
zapad, tegani phenena da ka perel bršin, i čače perela. **55** Ked
phudela i barval taro jug, phenena da ka ovel tatipe, i ovela. **56**
Dujemujengere manušalen! O izgled e phuvjakoro hem e nebosoro
šukar pendžarena, ađahar da pendžarena o znakija adalestar
so ovela akana, a na mangena te den lenđe značaj. **57** Tumen
korkore valjani te pendžaren okova soi ispravno. **58** Te neko legari
tut ko sudo te tužini tut adalese so na irinđan lese o love, odrumal
de sa tutar te mirine tut oleja angleder nego so resena adari. Te na
ćerđan ađahar, ov šaj te vucini tut anglo sudija, a o sudija ka del
tut ko manuš kova ka čhivel tut ano phandlipe. **59** Vaćerava će da
čače na ka ikljove adathar sa đikote na irineja đi i zadnjo para."

13 Tegani nesave manuša phende e Isusese so o Pilat, o
upravniko e rimesoro, naredinđa nesave Galilejci te oven
mudarde. I on inele mudarde sar anena ine žrtve ano Hram e
jerusalimesoro. **2** A o Isus phenđa lenđe: "Tumen li mislinena da
adala Galilejci, adalese so ađahar mudardile, inele po grešna sa
avere Galilejconendar? **3** Na! Ali te na obratinđen tumen taro
tumare greja, sarijen tumen ka adžićeri propast! **4** Ili okola dešofto
upro kolende peli i kula ano Siloam hem mudarđa len, tumen li
mislinena da on inele po bare grešnici sa e manušendar kola
živinena ano Jerusalim? **5** Na! Ali te na obratinđen tumen taro
tumare greja, sarijen tumen ka adžićeri propast!" **6** Tegani o Isus
vaćerđa lenđe akaja paramiz: "Inele nesave manuše smokva
sadime pese ano vinograd. I alo te rodel o bijandipe lakoro, ali na
arakhlja le. **7** Tegani phenđa e manušese so ćerela buti lese ano
vinograd: 'Ače, trin berš sar avava te rodav bijandipe upri akaja
smokva, ali na arakhava le. Čhin la! Sose te šućari i phuv?' **8** A ov
phenđa: 'Gospodarona, ačhav la pana akava berš. Ka xandav la
hem ka frdav laće đubrivo, **9** i šaj ka bijani. A te na bijanđa, ka
čhine la.'" **10** I jekh savato sar o Isus sikaj ine ani jekh sinagoga,
11 adari inele nesavi đuvli kola o bišukar duho ćerela ine te ovel
banđardi dumeja. Oj inele banđardi dešofto berš hem nisar našti
ine te ispravini pe. **12** Ked o Isus dikhlja la, vičinđa la kora peste
hem phenđa laće: "Đuvlije, oslobodimi injan taro to nambormipe!"
13 I čhivđa ple vasta upro late, a oj otojekhvar ispravinđa pe hem
lelja te slavini e Devle. **14** Tegani e sinagogakoro upravniko,
xoljame so o Isus sasljarđa ko savato, phenđa e narodose: "Isi
šov dive ano kurko ko save šaj te ćerel pe buti! Ko adala dive
aven hem oven sasljarde, a na ko savato!" **15** A o Gospod o Isus
phenđa lese: "Dujemujengere injen! I tumen ko savato phravena
tumare guruve ili tumare xere taro jasle te legaren le te pijel pani.
16 A akajai đuvli oto pleme e Avraamesoro kola o Sotoni phandlja
ače dešofto berš. Oj li na valjani te ovel phravdi taro akala lancija
e nambormipasere ko savato?" **17** Ked phenđa adava, lađandile
sare kola inele protiv leste, a sa avera manuša radujinde pe zako
sa o šukaripe savo o Isus ćerđa. **18** Tegani o Isus phenđa: "Te
phenav tumenđe savesei slično o carstvo e Devlesoro. **19** Sličnoi e
semese oti gorušica save o manuš lelja hem frdinđa pese ki bašta.
Ov barilo hem ulo kaš, hem o čiriklja ćerde gnezdija upro lesere
granke." **20** Palem o Isus phenđa: "Te phenav tumenđe savesei
slično o carstvo e Devlesoro. **21** Sličnoi e kvascose save i đuvli
lelja hem čhivđa ano baro čaro vareja, i ov ćerđa sa o humer te
uštel." **22** I sar o Isus džala ine ple dromeja đi ko Jerusalim, terđola
ine ko dizja hem ko gava te sikaj e narodo. **23** I ko jekh than, neko
pučlja le: "Gospode, samo li xari manuša ka oven spasime?" A o
Isus phenđa lenđe: **24** "Den sa tumendar te đerdinen maškaro
tesno udar e nebosoro adalese so but džene, vaćerava tumenđe,
ka roden te đerdinen, ali na ka šaj. **25** Ked o čherutno ka uštel hem
ka phandel o udar, ka ovel kasno. Tegani ka terđoven avri hem ka
khuven ko udar vaćerindoj: 'Gospodarona, phrav amenđe!' Ali ov
ka phenel tumenđe: 'Na džanav kola injen.' **26** Tegani ka phenen:
'Xaljam hem piljam tuja, hem tu sikavđan ko amare dizjengere
droma.' **27** A ov ka phenel: 'Vaćerava tumenđe da na pendžarava
tumen. Ciden tumen mandar, sare tumen so ćerena bišukaripe!'
28 Tegani ka roven hem but ka xoljanen so ka dikhen e Avraame,
e Isaake, e Jakove hem sa e prorokonen ano carstvo e Devlesoro,
a tumen frdime avri. **29** O manuša ka aven taro istok hem taro
zapad, taro sever hem taro jug hem ka čhiven pe uzalo astali ki
gozba ano carstvo e Devlesoro. **30** Ače, okola kolai akana prva
tegani ka oven ko zadnjo than, a okola kolen akate dikhena sar
zadnjonen adari ka oven najbare." **31** I tegani nesave fariseja ale
koro Isus hem phende lese: "Dža akatar, adalese so o caro o
Irod mangela te mudari tut." **32** O Isus phenđa lenđe: "Džan hem
vaćeren adala lisicaće: 'Ka ispudinav e demonen hem ka sasljarav
avdive hem tejsa, a ko trito dive završinava.' **33** Ali avdive, tejsa
hem prektejsa valjani te džav mle dromeja, adalese so izgledini
dai o Jerusalim than kote sa o proroci valjani te oven mudarde.
34 Jerusalime, Jerusalime, tu savo mudareja e prorokonen hem
frdeja bara upro okolende kolen bičhalđa tumenđe o Devel! But
puti mangljum te čedav te manušen sar i khani ple pilićken talo ple
phaka, ali tumen na mangljen! **35** Ače, to čher ka ovel napustime! I
vaćerava tumenđe da čače na ka dikhen man đikote na phenena:
'Blagoslovimei okova kova avela ano anav e Gospodesoro!'"

14 I ko jekh savato, o Isus inele vičime ko čher nesave
farisejengere vođasoro te xal maro, i dželo. Sare so inele
adari, šukar ine posmatrinena le, **2** adalese so anglo leste inele
nesavo manuš kasere vasta hem o pre inele pherde pani. **3** I o
Isus pučlja e učiteljen e Mojsijasere zakonestar hem e farisejen:
"Palo e Mojsijasoro zakoni, tromal pe li te sasljari pe namborme
manuše ko savato ili na?" **4** A on ništa na phende. Tegani o
Isus čhivđa plo vas upro namborme manuš, sasljarđa le hem
muklja le te džal. **5** A olenđe phenđa: "So mislinena tumaro čhavo
ili tumaro guruv ko savato perela ano bunari, ini sigate ine ka
ikalen le adathar?" **6** I na inolen so te phenen ko adava. **7** Ked
o Isus dikhlja sar o gostija kola ale te xan rodenafse anglune
thana bešibnase, phenđa lenđe: **8** "Ked injan vičime nekase ko
bijav, ma beš ko najšukar than, adalese so šaj maškaro vičime isi
nesavo manuš kovai po baro tutar. **9** Tegani okova so vičinđa tut
ka phenel će: 'De o than akalese.' Tegani ka ove lađardo, i ka dža
te dole o najpaluno than. **10** Nego, ked injan vičime, dža hem
beš ko najpaluno than. Ked ka dikhel tut okova so vičinđa tut ka

phenel će: 'Amala, ava beš ko po šukar than!' Tegani sa o gostija
ka dikhen kobor injan poštujime. 11 Adalese, ko pes povazdela,
ka ovel peravdo; a o ponizna ka oven povazdime." 12 Tegani
o Isus phenđa okolese so vičinđa le: "Ked vičineja gostonen ko
ručko ili ki večera, ma vičin samo te amalen, te phraljen, te jerje,
hem te barvale komšijen. Te vičinđan olen, hem on tut ka vičinen
ko xajba kora pumende te irinen će. 13 Nego, ked vičineja ko
xajba, vičin e čororen, e sakatimen, e bangen hem e kororen. 14
Tegani ka ove blagoslovime, adalese so olen nane sar te irinen će.
A o Devel ka irini će tegani ked ka vazdel e pravednikonen taro
mule." 15 Ked adava šunđa jekh okolendar so beštine uzalo astali,
phenđa e Isusese: "Bahtaloi okova kova ka xal maro ano carstvo e
Devlesoro!" 16 A ko adava, o Isus phenđa lese: "Nesavo manuš
ćerđa bari gozba hem vičinđa bute manušen. 17 I ked sa inele
ćerdo xajbnase, bičhalđa ple sluga te phenel e vičimenđe: 'Sai
akana ćerdo xajbnase. Aven!' 18 Ali jekh pala avereste lelje te
phenen lese sose našti te aven. O prvo phenđa lese: 'Činđum njiva
i valjani te džav te dikhav la. Molinava tut, vaćer te gospodarese da
adalese našti te avav.' 19 O dujto phenđa: 'Samo so činđum deše
guruven i džava te dikhav sar ka orinen. Molinava tut, vaćer te
gospodarese da adalese našti te avav.' 20 O trito phenđa: 'Samo
so leljum romnja i adalese našti te avav.' 21 I o sluga irinđa pe hem
phenđa sa adava ple gospodarese. Tegani o gospodari xoljanđa i
phenđa ple slugase: 'Siđar, ikljov ko droma e dizjakere hem ko
trgija i ana akari e čororen, e sakatimen, e kororen hem e bangen.'
22 Ked o sluga ćerđa adava, phenđa: 'Gospodarona, ćerđum
ađahar sar so phenđan, ali pana isi thana.' 23 I o gospodari
phenđa lese: 'Ikljov avri tari diz ko droma hem ko staze hem terin
e manušen te aven te ovel pherdo mlo čher. 24 Vaćerava tumenđe
da nijekh okole prvone manušendar kolai vičime na ka xal adava
so ćerđum xajbnase.'" 25 I but manuša džana ine dromeja palo
Isus. Ov irinđa pe nakoro lende hem phenđa lenđe: 26 "Te neko
mangela te ovel mlo učeniko, valjani te volini man but više nego
ple dade hem pla daja, pla romnja hem ple čhaven, ple phraljen
hem ple phenjen, više nego plo dživdipe. Te na ćerđa ađahar, našti
te ovel mlo učeniko. 27 Ko na akhari plo krsto hem na džala pala
mande, našti te ovel mlo učeniko. 28 Adalese so nijekh tumendar
na ka lel ine te vazdel kula, a angleder adalestar te na bešel te
računini o troško te dikhel ka šaj li te završini la. 29 Te samo
čhivđa o temelji, i na ačhola le love te završini đi o kraj, sare kola
ka dikhen adava ka asan lese 30 hem ka phenen: 'Akava manuš
lelja te vazdel kula, a našti ine te završini la!' 31 Ili, kova caro ked
džala te arakhi pe ko mariba avere caronencar, angleder adalestar
na bešela te razmislini šukar ka šaj li ple deše hiljadencar te marel
pe adaleja kova avela protiv leste ple biše hiljadencar? 32 Te
našti, ka bičhali ple manušen koro aver caro, sar pana na alo
paše, te pučen le savei o uslovija zako mir. 33 Ađahar da đijekh
tumendar kova na mukela sa so isi le, našti te ovel mlo učeniko."
34 Tegani o Isus phenđa: "Šukari o lon. Ali te našalđa plo londipe,
soja ov ka lonđari pe? 35 Esavko nane šukar ni zaki phuv ni zako
đubrivo, i frdela pe. Phraven tumare kana te šunen!"

15 But carinici hem prešunde grešnici čedena pe ine uzalo
Isus te šunen le. 2 A o fariseja hem o učitelja e Mojsijasere
zakonestar mrmljinde vaćerindoj: "Akava primini kora peste e
grešnikonen hem xala olencar." 3 Adalese o Isus phenđa lenđe
akaja paramiz: 4 "Te nekas tumendar isi šel bakre i jekh olendar
našaldilo, so ka ćerel? Ka ačhaj e enjavardešuenjen ko jekh than
hem ka džal te rodel e našalde bakre sa đikote na arakhi le. 5 I
ked ka arakhi le, ka radujini pe, ka čhivel le ko piče 6 hem ka
legari le čhere. Tegani ka vičini ple amalen hem ple komšijen kora
peste hem ka phenel lenđe: 'Radujinen tumen mancar! Arakhljum
mle našalde bakre.' 7 Vaćerava tumenđe, ađahar da ano nebo ka
ovel po bari radost zako jekh grešniko ked irini pe taro ple greja ko
Devel nego li zako enjavardešuenja pravednici kola mislinena da
na valjani te obratinen pe." 8 O Isus phenđa hem akava: "Ili te
nesava đuvlja isi deš srebrna kovanice i jekh našali, so ka ćerel?
Ka tharel o svetlo, ka šulaj o čher hem šukar ka rodel i kovanica
đikote na arakhi la. 9 I ked ka arakhi la, ka vičini ple amalinjen
hem ple komšiken kora peste hem ka phenel lenđe: 'Radujinen
tumen mancar! Arakhljum i kovanica savi našalđum.' 10 Ađahar,
vaćerava tumenđe, ovela radost maškaro anđelja e Devlesere
zako jekh grešniko ked irini pe taro ple greja ko Devel." 11 I o
Isus phenđa: "Jekhe manuše ine duj čhave. 12 I o tikneder čhavo
phenđa ple dadese: 'Dade, de man akana o kotor oto barvalipe klo
so preperela maje.' I ađahar o dad ulavđa lenđe plo barvalipe. 13 I
palo nekobor dive o tikneder čhavo čedinđa sa so inole, dželo ki
durutni phuv hem adari xalja sa plo barvalipe ađahar so živinđa
dilikane. 14 Ked xalja sa o love, ulo baro bokhalipe ani adaja phuv
i tegani na inole so te xal. 15 I dželo te ćerel buti koro jekh manuš
kova živinđa adari. Adava manuš bičhalđa le pese ko polje te
arakhi balen. 16 O čhavo edobor inele bokhalo da manglja te xal
adava so xana o bale, ali niko na dinđa le xajbnase. 17 A ked
lelja te razmislini šukar, phenđa: 'Mle dadesere bućarnen isi da
buderi xajbnase, a me akate merava bokhatar! 18 Ka irinav man
koro mlo dad hem ka phenav lese: 'Dade, grešinđum anglo Devel
hem angla tute! 19 Na injum dostojno akana te vaćerav da injum
klo čhavo. Molinava tut, le man sar jekhe bućarne te ćerav buti
kora tute.' 20 I lelja te džal koro plo dad. Pana sar inele dur ple
dadesere čherestar, lesoro dad dikhlja le sar avela. Pelo e dadese
žal, prastandilo đi leste, zagrlinđa le hem čumudinđa le. 21 Tegani
o čhavo phenđa: 'Dade, grešinđum anglo Devel hem angla tute!
Na injum dostojno akana te vaćerav da injum klo čhavo.' 22 A
o dad phenđa ple slugenđe: 'Sig anen o najšužo fostani hem
hurjaven le! Čhiven lese i angrustik ko naj hem o sandale ko pre!
23 Anen okole thuljarde telco te čhinen, te xa hem te slavina, 24
adalese so akava mlo čhavo inele mulo, a akana dživdilo, inele
našaldo, a akanai arakhlo.' I lelje te veselinen pe. 25 A o phureder
čhavo ćerela ine buti ki njiva. I ko iriba, alo paše uzalo čher i šunđa
bašaliba hem čheliba. 26 Tegani vičinđa jekhe sluga te pučel le so
ulo adava. 27 O sluga phenđa lese: 'To phral irinđa pe čhere.
To dad činđa e thuljarde telco adalese so dikhlja le dživde hem
saste.' 28 I o phureder čhavo xoljanđa hem na manglja te đerdini
ko čher. Tegani lesoro dad iklilo hem molinđa le te đerdini. 29 A
ov phenđa ple dadese: 'Ače, sa edobor berša kandava tut sar
robo hem niked na phagljum to lafi, a nijekhvar na dinđan man
ni buzore te šaj mle amalencar te veselinav man. 30 A ked alo
akava čhavo klo, kova xalja to imanje e kurvencar, tu činđan lese
thuljarde telco.' 31 A lesoro dad phenđa lese: 'Mlo čhavo, tu stalno
injan mancar. I sa soi mlo–kloi. 32 Ali, valjanđam ađahar te slavina
hem te radujina amen adalese so akava, to phral, inele mulo, a
akana dživdilo; inele našaldo, a akanai arakhlo!'"

16 O Isus ple učenikonenđe vaćerđa akaja paramiz: "Jekhe
barvale manuše ine upravniko kole tužinde da xalja lesoro
barvalipe. 2 I o barvalo vičinđa le hem phenđa lese: 'So šunava
tutar adava? Ana maje o spisko kote pisinđan mle lovendar
adalese so našti više te ćere buti kora mande sar upravniko!'
3 Tegani o upravniko phenđa ana peste: 'So ka ćerav ked mlo
gospodari ka cidel man tari buti? Na injum kaderi te xandav, a
lađava te prosinav. 4 Džanav so te ćerav te šaj o manuša priminen
man pumenđe ano čhera ked ka ovav cidime tari buti.' 5 I vičinđa
sa ple gospodaresere dužnikonen, i phenđa e prvonese: 'Kobor
aveja mle gospodarese?' 6 A ov phenđa: 'Šel burija uljeja.' Tegani

o upravniko phenđa lese: 'Siđar le o lil klo hem čhiv da aveja lese
pinda.' 7 I pučlja avere: 'A tu kobor aveja mle gospodarese?' A
ov phenđa: 'Šel burija điveja.' I olese da phenđa o upravniko:
'Le o lil klo hem čhiv da aveja lese oftovardeš.' 8 I o gospodari
pohvalinđa e nepoštenone upravniko so inele džando hem so
ađahar postupinđa. Akava mothoj dai o manuša oti akaja phuv
po džande ko postupci premalo pumarende taro manuša oto
svetlost. **(aiōn g165)** 9 Vaćerava tumenđe: ćeren o manuša te oven
tumare amala ađahar so ka pomožinen lenđe akale phuvjakere
barvalipnaja, te šaj, ked na ka ovel tumenđe više korisno adava
barvalipe, te oven primime ano večna čhera ano nebo. **(aiōnios
g166)** 10 Kovai verno ano najtikore buća, ov ka ovel verno hem
ano najbare; a kova nane pravedno ano najtikore buća, ov na
ka ovel pravedno hem ano najbare. 11 Te na injen verna ano
akala phuvjakoro barvalipe, ko ka mukel tumenđe ano vasta o
čačimasoro barvalipe? 12 Te na injenle verna ano averesoro
barvalipe, ko ka del tumen tumaro? 13 Nijekh sluga našti kandel
duje gospodaren ko isto vreme. Ili ka mrzini jekhe, a ka volini e
dujtone; ili jekhese ka ovel poslušno, a e dujtone na ka podnosini.
Našti kanden hem e Devle hem o barvalipe ko isto vreme." 14 Sa
adava, so vaćerđa o Isus, šunde o fariseja kola volinde barvalipe, i
asandile lese. 15 A o Isus phenđa lenđe: "Tumen injen adala so
ćerena tumen pravedna anglo manuša, ali o Devel džanel dai
tumare vile bišukar. Jer soi but vredno e manušenđe, adavai gadno
e Devlese." 16 Tegani o Isus phenđa: "O Zakoni e Mojsijasoro
hem o Lila e purane prorokonengere sikavena ine e manušen
đi o aviba e Jovanesoro, a od tegani vaćeraja o Šukar lafi taro
carstvo e Devlesoro hem terinaja sarijen te đerdinen ano leste. 17
A palem, angleder o nebo hem i phuv ka nakhen, negoli jekh slovo
oto Zakoni e Mojsijasoro te properel, te našali plo autoritet. 18
Jekh primer: Kova tumendar mukela pla romnja hem lela avera,
ćerela preljuba. Hem kova lela romnja kola o rom muklja, isto
ćerela preljuba." 19 O Isus phenđa: "Inele nesavo barvalo manuš
kova hurjela pe ine sa ano najšuže šeja hem taro dive ko dive xala
ine najšukar xabinja. 20 Angli lesiri kapija sa ano čirevija pašljola
ine nesavo čororo manuš palo anav Lazar. 21 Ov but manglja te
čaljari pe okolestar so ačhola ine palo xajba e barvalesoro. I ko sa
adava, sar pašljola ine angli kapija, đi o diline đukle avena ine hem
ližinena lesere čirevija. 22 Ked mulo o čororo, o anđelja legarde le
e Avraamese ani angali. I o barvalo da mulo hem inele parume.
23 I ano than e mulengoro, ano bare muke, o barvalo vazdinđa ple
jaćha hem odural dikhlja e Avraame hem e Lazare lese ani angali.
(Hadēs g86) 24 Tegani vičinđa: 'Pradade Avraame, smilujin tut maje
hem bičhal e Lazare te čhivel plo upruno kotor e najestar ano
pani hem te avel te šudrari mli čhib, adalese so but injum mučime
ani akaja jag.' 25 A o Avraam phenđa: 'Mlo čhavo, setin tut da
priminđan to šukaripe tuće ko dživdipe, a o Lazar plo bišukaripe. A
akanai e Lazarese šukar akate, a tu mučineja tut. 26 Sem adava,
isi bari provalija maškar amende hem tumende i te manglja neko
te nakhel akatar kora tumende ili adathar kora amende, na ka šaj.'
27 A o barvalo phenđa: 'Onda molinava tut, pradade Avraame,
bičhal e Lazare mle dadese ko čher. 28 Adari isi man pandž
phralja. Nek o Lazar vaćeri lenđe te irinen pe taro pumare greja ko
Devel, te na aven hem on ko akava than e mukengoro.' 29 A
o Avraam phenđa: 'Isi len o Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e
purane prorokonengere. Nek šunen olen!' 30 A ov phenđa: 'Nane
adava dovoljno, pradade Avraame! Ali te alo lenđe neko taro mule,
ka obratinen pe.' 31 I o Avraam phenđa lese: 'Te na šunde adava
so pisinđa o Mojsije hem o proroci, na ka šunen ni te neko uštino
taro mule.'"

17 O Isus phenđa ple učenikonenđe: "O iskušenja čače ka
aven, ali pharo okolese prekala kaste avena! 2 Olese ka
ovel ine po šukar ki men te ovel lese phandlo baro bar hem te ovel
frdime ano more, nego te ćerel jekh akale tikorendar te perel ano
greh. 3 Arakhen tumen! Te grešinđa nesavi verno osoba, vaćer
laće so adava nane šukar, a te pokajinđa pe, oprostin laće. 4 I te
efta puti ko dive grešini premala tute hem efta puti avela kora tute
hem vaćeri će: 'Kajinav man', oprostin laće." 5 O apostolja phende
e Gospodese e Isusese: "De amen po bari vera!" 6 A o Gospod
phenđa: "Te isi tumen vera tikori sar zrno oti gorušica, ka phenen
ine akale kaštese: 'Ikal tut oto koreno hem sadin tut ano more!' I
ka šunel tumen ine. 7 Kova tumendar ka phenel ine ple slugase,
kova xandela ili arakhi e bakren, ked irini pe tari njiva: 'Siđar ava
akari hem beš te xas maro'? 8 Na li angleder ine ka phenel lese:
'Ćer maje te xav, phand tut i kecelja hem kande man đikote xava
hem pijava, a palo adava tu ka xas hem ka pije'? 9 Na li valjani te
zahvalini e slugase adalese so ćerđa adava so ine lese phendo?
Na valjani. 10 Ađahar hem tumen, ked ćerena sa so phenđa
tumenđe o Devel, vaćeren: 'Amen injam sluge kolenđe na valjani
te zahvalini pe! Ćerđam samo soi amari buti!'" 11 I sar o Isus džala
ine nakori diz Jerusalim, nakhino maškari regija Samarija hem i
regija Galileja. 12 I sar đerdini ine ko nesavo gav, nakoro leste ale
deš gubavci kola terdine po dur olestar 13 hem vičinde: "Isuse,
Gospodarona, smilujin tut amenđe!" 14 Ked dikhlja len o Isus,
phenđa lenđe: "Džan hem mothoven tumen e sveštenikonenđe!" I
sar ine džana dromeja, saslile tari guba. 15 I jekh olendar ked
dikhlja so saslilo, irinđa pe koro Isus slavindoj e Devle oto sa
o glaso. 16 Pelo anglo lesere pre mujeja đi phuv, zahvalindoj
lese. A ov inele Samarijanco. 17 Tegani o Isus pučlja: "Na li deš
saslile? A kaj pana okola enja? 18 Nijekh li olendar na aračhilo te
irini pe hem te slavini e Devle, sem akava jekh kova čak nane
ni Jevrejco?" 19 I phenđa e manušese: "Ušti hem dža! Ti vera
spasinđa tut!" 20 Jekh dive o fariseja pučle e Isuse ked ka avel o
carstvo e Devlesoro. O Isus phenđa lenđe: "O carstvo e Devlesoro
na avela e znakonencar saven ka šaj te dikhen tumare jaćhencar.
21 Na ka šaj te phenel pe: 'Ače akatei!' ili 'Eče adari!' Adalese soi o
carstvo e Devlesoro maškara tumende!" 22 Tegani phenđa ple
učenikonenđe: "Avela o vreme ked ka mangen te dikhen jekh oto
dive ked me, o Čhavo e Manušesoro, ka vladinav sar caro, ali na
ka šaj te dikhen. 23 O manuša ka phenen tumenđe: 'Eče adari!'
ili 'Ače akatei!' Ali ma džan olencar te roden man! 24 Adalese
so o aviba e Manušesere Čhavesoro ko lesoro dive ka ovel sar
i munja ked čhinela taro jekh krajo e nebosoro, a svetlini ko
dujto. 25 Ali angleder adalestar valjani but te patinav hem te ovav
odbacime akala generacijatar. 26 Hem sar so inele ano vreme ked
o Noje živinđa, ađahar ka ovel hem ano vreme ked me, o Čhavo e
Manušesoro, ka avav. 27 O manuša ine xana hem pijena, lena pe
hem dena pe sa đi o dive ked o Noje đerdinđa ki barka. Tegani
alo o baro pani hem tasavđa sarijen kola na inele ani barka. 28
Ađahar da inele ano vreme ked o Lot živinđa. O manuša ani diz
Sodoma ine xana hem pijena, činena hem biknena, sadinena hem
vazdena čhera. 29 A ko dive ked o Lot iklilo tari Sodoma, odupral
sar bršin peli jag hem žuta bara save thabljona hem mudarđa
sarijen kola ačhile ani diz. 30 Ađahar da o manuša na ka oven
spremna ko dive ked me, o Čhavo e Manušesoro, ka avav. 31 Ko
adava dive, ko ka ovel upro čher, a lesere stvarija ano čher, ma te
huljel te lel len. Ađahar da, ko ka ovel ki njiva, ma te irini pe čhere
palo ple stvarija. 32 Setinen tumen so ulo e Lotesere romnjaće! 33
Ko dikhela te arakhi plo dživdipe, na ka ovel le večno dživdipe; a
ko našali plo dživdipe, ka ovel le večno dživdipe. 34 Vaćerava
tumenđe, ki adaja rat ked ka irinav, duj džene ka pašljon ko jekh
than e pašljojbnasoro. Jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačhaj pe. 35

Ka oven duj đuvlja kola zajedno ka ćeren xajbnase. Jekha ka
lel pe, a e dujtona ka ačhaj pe. **36** Duj murša ka ćeren buti ki
njiva; jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačhaj pe.” **37** I on pučle e
Isuse: “Kaj, Gospode?” A ov phenđa lenđe: “Kaj isi mulo telo,
adari čedena pe o lešinarija.”

18 Tegani o Isus vaćerđa ple učenikonenđe paramiz te sikaj
len sar stalno valjani te molinen pe bizo te odustajinen.
Vaćerđa: **2** “Inele nesavo sudija ani jekh diz. Na darandilo e
Devlestar hem na ačhilo lese đi o manuša. **3** A inele hem nesavi
udovica ani adaja diz. Oj stalno avela ine koro leste hem molini le:
'De man pravda anglo okova kova tužini man!' **4** Ov jekh vreme na
manglja te pomožini laće. Ali ked nakhino nesavo vreme, phenđa
korkoro pese: 'Iako na darava e Devlestar hem na ačhilo maje đi o
manuša, **5** ka dav pravda akala udovicaće, adalese so but puti
avela kora mande, i te na avel više te dosadini man!'” **6** Tegani
o Gospod o Isus phenđa: “Razmislinen adalestar so phenđa o
nepravedno sudija! **7** O Devel li naka del pravda ple birimenđe
kola rat hem dive molinena le? Ov li ka ačhaj len te adžićeren? **8**
Vaćerava tumenđe, ka del len pravda sigate. Ali ked me, o Čhavo
e Manušesoro, ka irinav ki phuv, ka arakhav li manušen kolen isi
esavki vera?” **9** Tegani o Isus vaćerđa akaja paramiz okolenđe kola
mislinde dai pravedna, a averen dikhle sar po tikoren pumendar:
10 “Duj manuša džele ko Hram te molinen pe: jekh fariseji, a o
dujto cariniko. **11** O fariseji, terdindoj, molinđa pestar: 'Devla, hvala
će so na injum sar avera manuša: čora, nepravedna, preljubnici ili
sar akava cariniko. **12** Postinava duj puti ano kurko; dava će dešto
kotor oto sa so priminava.' **13** A o cariniko, terdindoj odural, na
manglja ni te dikhel nakoro nebo, nego khuvela pe ine ko gruđa te
mothoj pli tuga hem vaćeri: 'Devla, ov milosno maje, e grešnikose!'
14 Vaćerava tumenđe: akava cariniko irinđa pe čhere opravdime
anglo Devel, a na o fariseji! Adalese so đijekh kova povazdela pe,
ka ovel peravdo; a o ponizna ka oven povazdime.” **15** O manuša
anena ine anglo Isus pumare tikore čhavoren te čhivel ple vasta
upro lende hem te blagoslovini len. I ked o učenici dikhle adava,
vaćerena lenđe ine te na ćeren adava. **16** Ali o Isus vičinđa len
angla peste vaćerindoj e učenikonenđe: “Muken e čhavoren te
aven kora mande hem ma ispudinen len adalese so esavkenđe
preperela o carstvo e Devlesoro! **17** Čače vaćerava tumenđe,
kova na primini o carstvo e Devlesoro sar adala čhavore, naka
đerdini ano leste.” **18** I nesavo šerutno e jevrejengoro pučlja e
Isuse: “Učitelju šukareja, so valjani te ćerav te dobinav o večno
dživdipe?” **(aiōnios g166)** **19** A o Isus phenđa lese: “Sose vičineja
man šukareja? Samoi o Devel šukar. **20** O naredbe e Devlesere
džane: 'Ma ćer preljuba!', 'Ma mudar!', 'Ma čor!', 'Ma svedočin
xovavne!', 'Poštujin te dade hem te daja!'” **21** Tegani o šerutno
phenđa: “Sa adava ićerava pana taro tikoripe.” **22** Ko adava, o
Isus phenđa lese: “Pana akava ačhola tut te ćere: biknin sa so isi
tut, a o love de e čororenđe i ka adžićeri tut barvalipe ano nebo.
Tegani ava hem phir pala mande.” **23** A ov ked šunđa adava,
rastužisalo adalese so na manglja te biknel plo baro barvalipe. **24**
A ked dikhlja le o Isus sar rastužisalo, phenđa: “Kobori pharo e
barvalenđe te đerdinen ko carstvo e Devlesoro! **25** Po lokhei e
kamilaće te nakhel maškaro kan e suvjakoro nego e barvalese te
đerdini ko carstvo e Devlesoro.” **26** A o manuša kola šunde adava,
phende: “Kova onda šaj te ovel spasime?” **27** A o Isus phenđa
lenđe: “So nane moguće e manušenđe, mogućei e Devlese.” **28** O
Petar phenđa: “Ače, amen sa ačhavđam te dža pala tute.” **29** A o
Isus phenđa lenđe, e učenikonenđe: “Čače vaćerava tumenđe,
đijekh kova ačhavđa plo čher, ili e romnja, ili e phraljen, ili e dade
hem e daja, ili e čhaven zbog o carstvo e Devlesoro, **30** ka primini
po više ko akava sveto adalestar so ačhavđa hem ka primini o
večno dživdipe ko sveto savo avela.” **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** O
Isus cidinđa pe e dešuduje apostolencar ki strana hem phenđa
lenđe: “Ače, džaja nakoro Jerusalim. Adari ka ovel sa adava so o
proroci pisinde ko Sveto Lil mandar, e Manušesere Čhavestar. **32**
Ka den man ko manuša kola nane Jevreja. On ka maren muj
mancar, ka vređinen man hem ka čhungaren man. **33** Ka šibinen
man hem ka mudaren man, ali o trito dive ka uštav taro mule.” **34**
O učenici na xalile ništa adalestar so o Isus vaćerđa lenđe. O
značenje adale lafonengoro inele garavdo olendar i na džande
sostar o Isus vaćeri. **35** Ked o Isus alo paše uzali diz Jerihon,
uzalo drom bešela ine nesavo kororo manuš hem prosini. **36** Ked
o kororo manuš šunđa sar o narodo nakhela, raspučlja pe soi
adava. **37** I phende lese so o Isus taro Nazaret nakhela. **38** Tegani
o kororo vičinđa: “Isuse, Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!”
39 A o manuša kola phirde anglo Isus phende lese te traini, ali ov
pana po zorale vičinđa: “Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!”
40 Tegani o Isus terdino hem naredinđa te anen e korore anglo
leste. I ked ande le, o Isus pučlja le: **41** “So mangeja te ćerav će?”
A o kororo phenđa: “Gospode, mangava te dikhav.” **42** I o Isus
phenđa lese: “Dikh! Sasljardo injan adalese so verujinđan.” **43** I
otojekhvar o kororo šaj ine te dikhel hem phirđa palo Isus slavindoj
e Devle. I sa o manuša kola dikhle adava so ulo zahvalinde e
Devlese.

19 O Isus đerdinđa ani diz Jerihon. I sar ine nakhela maškari
diz, **2** alo nesavo manuš palo anav Zakej te dikhel le. O
Zakej inele jekh taro šerutne e carinikonengere ani diz hem inele
barvalo. **3** Ov ćerela ine nesar te dikhel koi adava o Isus, ali našti
ine taro narodo adalese so inele pretičkoro. **4** Adalese prastandilo
po anglal hem uklinđa upro e smokvakoro kaš te šaj dikhel e
Isuse adalese so džanđa da valjani te nakhel adathar. **5** A ked
o Isus reslo adari, dikhlja upre hem phenđa lese: “Zakej, hulji
sigate! Avdive valjani te ovav ano to čher.” **6** I o Zakej huljilo
sigate hem anđa le čhere kora peste radosno. **7** Sa o manuša
kola dikhle adava vaćerde e Isusestar so na valjanđa te džal te
bešel e grešnikoja lese ano čher. **8** A o Zakej terdino hem phenđa
e Gospodese e Isusese: “Ače, Gospode, ekvaš oto barvalipe mlo
ka dav e čororenđe, a te nekas xovavđum, ka irinav lese štar puti
više.” **9** A ko adava, o Isus phenđa lese: “Avdive o Devel anđa o
spasenje ano akava čher, adalese soi hem o Zakej potomko e
Avraamesoro. **10** Me, o Čhavo e Manušesoro, aljum te rodav
hem te spasinav e našalden!” **11** But manuša šunena ine adava
so o Isus vaćerđa. I sar o Isus inele paše uzalo Jerusalim, o
manuša mislinde da o carstvo e Devlesoro otojekhvar ka mothoj
pe. Adalese so ađahar mislinde, o Isus phenđa lenđe pana jekh
paramiz: **12** “Inele jekh ugledno manuš kova spremisalo te džal ki
durutni phuv koro jekh baro vladari kova ka čhivel le zako caro upri
lesiri phuv, a palo adava te irini pe čhere. **13** I vičinđa ple deše
slugen, dinđa len po ekvaš kilo srebro hem phenđa lenđe: 'Ćeren
maje više love ađahar so ka ćeren buti adaleja đikote na avava.' I
dželo ko drom. **14** A o manuša oti lesiri phuv mrzinde le i bičhalde
pumare manušen koro baro vladari vaćerindoj: 'Na mangaja akale
te ovel amaro caro.' **15** Ked o ugledno manuš irinđa pe sar caro,
terinđa te vičinen koro leste okole slugen, kolenđe dinđa love,
te dikhel kobor love ćerde lese. **16** O prvo sluga alo vaćerindoj:
'Gospodarona, oto love save dinđan man, ćerđum deš puti edobor.'
17 I ov phenđa lese: 'But šukar. Tu injan šukar sluga! Adalese so
injanle maje verno ko najxari, dava tut te vladine upro deš dizja!'
18 O dujto sluga alo vaćerindoj: 'Gospodarona, oto love save
dinđan man, ćerđum pandž puti edobor.' **19** I lese phenđa: 'Dava
tut te vladine upro pandž dizja!' **20** O trito sluga alo vaćerindoj:
'Gospodarona, ače te love save dinđan man. Garavđum len ano

jekh kotor e šejengoro. **21** Ćerđum ađahar adalese so darandiljum
tutar so injan strogo manuš. Leja so nane klo hem čedeja so avera
manuša sejinđe.' **22** A ov phenđa lese: 'Tu na injan šukar sluga!
Palo te lafija ka sudinav tut. Te džanđan so injum strogo manuš,
da lava so nane mlo hem čedava so avera sejinđe, **23** sose onda
na dinđan mle love ki kamata? Đi akana ka ovel man ine više
love save ka lav ine avindoj čhere.' **24** Tegani phenđa okolenđe
kola terdine uzalo leste: 'Len akale slugastar o love hem den
len okolese kas isi deš puti edobor!' **25** A on inele protiv hem
phende: 'Ali, gospodarona, ole već isi pandž kilja srebro.' **26** O
caro phenđa: 'Dikhena da đijekhe kas isi, ka del pe lese pana,
a okole kas nane ka lel pe lestar hem okova xari so isi le. **27**
A okolen mle dušmanjen, so na mangle te ovav lengoro caro,
anen akari hem činen len angla mande!'" **28** I ked vaćerđa lenđe
adava, o Isus dželo nakoro Jerusalim phirindoj anglo ple učenici.
29 Ked alo paše uzalo gava Vitfaga hem Vitanija, uzali gora vičimi
E maslinakiri, bičhalđa duje učenikonen **30** vaćerindoj: "Džan ko
adava gav savoi angla tumende. I ked ka đerdinen, ka arakhen
phandle terne xere upro saveste pana nijekh manuš na beštino.
Phraven le hem anen le akari. **31** Te neko pučlja tumen: 'Sose
phravena le?', vaćeren lese: 'E Gospodarese valjani.'" **32** On dželе
hem arakhle ađahar sar so phenđa lenđe o Isus. **33** I sar phravena
ine e terne xere, o manuša, kasoro inele o terno xer, pučle len:
"Sose phravena e terne xere?" **34** A on phende: "E Gospodarese
valjani." **35** I ande e xere anglo Isus. Čhivde pumare fostanja upro
xer hem pomožinde e Isusese te uštel upro leste. **36** I sar džala
ine anglal bešindoj upro xer, o manuša dinde le čast ađahar so
buljarena ine pumare fostanja upro drom anglo leste. **37** A ked
alo paše uzalo than kotar huljela pe ine tari E maslinakiri gora,
sa o učenici so inele adari lelje radosno hem oto sa o glaso te
slavinen e Devle zako sa o čudesija save dikhle, **38** vaćerindoj:
"Blagoslovime o Caro kova avela ano anav e Gospodesoro! Nek
ovel mir ano nebo hem slava e Devlese ko učipe!" **39** Tegani
nesave fariseja, kola inele maškaro lende, phende e Isusese:
"Učitelju, phen te učenikonenđe te na vaćeren adava." **40** A o Isus
phenđa lenđe: "Phenava tumenđe, te trainde on, o bara ka vičinen
slavindoj!" **41** I ked o Isus alo paše uzalo Jerusalim, dikhindoj i diz,
runđa laće **42** vaćerindoj: "Oh, so bi mangava hem tu avdive te
džane so ka anel će mir! Ali akanai garavdo te jaćhendar. **43** Ka
aven o dive ked te dušmanja ka čhiven će barikade, ka opkolinen
tut hem taro sa o strane ka pritiskinen tut. **44** Ka uništinen hem tut
hem te dizutnen. Naka ačhaven ni jekh bar ko lesoro than adalese
so na pendžarđan o vreme ked o Devel alo te spasini tut." **45** Ked
o Isus alo ano Jerusalim, đerdinđa ano boro e hramesoro hem
lelja te ispudini adathar okolen so biknena. **46** Phenđa lenđe:
"Pisimei ko Sveto lil: 'O čher mlo ka ovel than kote o manuša
ka molinen pe', a tumen ćerđen lestar 'than kote čedena pe o
čora!'" **47** I oto dive ko dive, o Isus sikavđa e manušen ano boro e
hramesoro. A o šerutne sveštenici hem o učitelja e Mojsijasere
zakonestar zajedno e narodosere starešinencar rodena ine sar
te ćeren o Isus te ovel mudardo, **48** ali na arakhle so te ćeren
adalese so sa o manuša pažljivo šunena ine lesoro sikaviba.

20 I jekhvar sar o Isus sikaj ine e manušen ano boro e
hramesoro hem vaćeri lenđe ine o Šukar lafi, ale uzalo
leste o šerutne sveštenici, o učitelja e Mojsijasere zakonestar
hem o starešine **2** hem pučle le: "Vaćer amenđe kotar tuće pravo
te ćere akava? Ko dinđa tut pravo?" **3** A o Isus phenđa lenđe:
"Hem me tumen ka pučav nešto. Vaćeren maje: **4** Ko dinđa pravo
e Jovanese te krstini e manušen, o Devel kovai ano nebo ili o
manuša?" **5** A on raspravinde pe maškara pumende vaćerindoj:
"Te phenđam 'o Devel kovai ano nebo', ov ka pučel amen sose
onda na verujinđam lese. **6** A te phenđam 'o manuša', sa o
manuša ka mudaren amen ađahar so ka frden bara upra amende,
adalese soi uverime da o Jovan inele proroko." **7** Adalese phende
e Isusese da na džanen ko dinđa pravo e Jovanese. **8** I o Isus
phenđa lenđe: "Ni me onda na ka phenav tumenđe kotar maje
pravo akava te ćerav." **9** Tegani o Isus lelja te vaćeri e narodose
akaja paramiz: "Nesavo manuš sadinđa vinograd, iznajminđa le e
vinogradarenđe hem dželo ko drom ko but vreme. **10** I ked alo o
vreme te čeden pe o drakha, bičhalđa e sluga koro vinogradarija
te šaj den le oto bijandipe e drakhakoro sar so dogovorinde pe. Ali
o vinogradarija marde le hem bičhalde le palal čuče vastencar.
11 I o gospodari bičhalđa avere sluga. Ali on hem ole marde,
lađarde le hem bičhalde le palal čuče vastencar. **12** I palem o
gospodari bičhalđa koro lende avere sluga. A on ćerde le ko rata
hem frdinde le avri taro vinograd. **13** Tegani o gospodari oto
vinograd mislinđa pe so te ćerel, i phenđa: 'Ka bičhalav lenđe mle
mangle čhave. Šaj ole ka poštujinen.' **14** Ali ked o vinogradarija
dikhle le, vaćerde maškara pumende: 'Akavai o nasledniko. Hajde
te mudara le hem amenđe te ačhol o nasledstvo.' **15** I frdinde le
avri taro vinograd hem mudarde le. So mislinena, so ka ćerel o
gospodari adale vinogradarenđe? **16** Ka avel hem ka mudari len,
a o vinograd ka iznajmini averenđe." I okola kola šunde adaja
paramiz, phende: "Te na del o Devel adava te ovel!" **17** A o Isus
dikhlja ano lende hem phenđa: "A so onda značini adava soi
pisime e Mesijastar ano Sveto Lil: 'O bar savo frdinde o zidarija ulo
najbitno bar e čheresoro'? **18** Đijekh kova perela upro adava bar,
ka phagel pe, a te pelo adava bar upra nekaste, ka zgnječini le."
19 A o učitelja e Mojsijasere zakonestar hem o šerutne sveštenici
mangle tegani te dolen e Isuse, adalese so džande da adaja
paramiz oto bišukar vinogradarija vaćeri olendar, ali darandile
e manušendar. **20** O učitelja e Mojsijasere zakonestar hem o
šerutne sveštenici posmatrinena ine e Isuse. Bičhalde koro leste
špijunen, kola ćerde pe dai iskrena, te tužinen le da vaćerđa nešto
bišukar i te šaj preden le ko upravniko e rimesoro te osudini le.
21 I o špijunja pučle e Isuse: "Učitelju, džanaja da vaćereja hem
sikaveja šukar hem na dikheja kovai kova, nego čačimase sikaveja
o drom e Devlesoro. **22** Valjani li amen o Jevreja te platina o porez
e rimesere carose ili na?" **23** A o Isus džanđa so on mangle
te prevarinen le i phenđa lenđe: **24** "Mothoven maje i kovanica
savaja platinena o porez. Kasiri slika hem kasoro anav isi la?" A
on phende: "E carosoro." **25** Tegani o Isus phenđa lenđe: "Onda,
den e carose okova so preperela e carose, a e Devlese okova so
preperela e Devlese." **26** I ađahar o špijunja našti ine te arakhen
ništa bišukar ano okova so o Isus vaćerđa i trainde adalese so
inele zadivime lesere vaćeribnaja. **27** I nesave sadukeja ale koro
Isus. O sadukeja inele okola kola vaćerena da niko na ka uštel
taro mule. On pučle e Isuse: **28** "Učitelju, o Mojsije amenđe e
Jevrejenđe phenđa so te ćerel o manuš te mulo lesoro phral kova
pala peste ačhavđa romnja bizo čhave. Adava manuš valjani te
lel ple mule phralesere romnja te šaj oj te bijani čhave kova ka
nasledini o barvalipe e mulesoro hem ka akhari lesoro anav. **29**
Ađahar, inele efta phralja. O prvo lelja romnja i mulo, a na ačhavđa
pala peste čhaven. **30** O dujto phral lelja ple mule phralesere
romnja, ali hem ov mulo. **31** Tegani o trito phral lelja adala romnja i
mulo hem ađahar sa avera phralja. I nijekh olendar na ačhavđa
čhaven pala peste. **32** Ko kraj muli hem i romni. **33** Kasiri onda
romni oj ka ovel ked ka uštel pe taro mule, a inele dindi ko sa
o efta phralja?" **34** O Isus phenđa lenđe: "O manuša ko akava
sveto lena pe hem dena pe. **(aiōn g165)** **35** A okola kolen o Devel
smatrini dai dostojna te oven vazdime taro mule hem te živinen ko
sveto savo avela, ni ka len pe ni ka den pe. **(aiōn g165)** **36** Adalese
so našti više ni te meren: ka oven sar o anđelja. On ka oven

čhave e Devlesere, adalese so o Devel ka vazdel len taro mule.
37 A so o mule uštena, mothovđa hem o Mojsije ked ko than oto
Sveto Lil kote pisini oto grmo savo ine thabljola, o Gospod vaćeri
dai 'Devel e Avraamesoro, e Isaakesoro hem e Jakovesoro' iako
tegani inele mule. 38 A o Devel nane Devel e mulengoro, nego
Devel e dživdengoro. Adalese soi e Devlese on pana dživde."
39 Nesave učitelja e Mojsijasere zakonestar phende e Isusese:
"Učitelju, šukar vaćerđan!" 40 I darandile te pučen le bilo so aver.
41 Tegani o Isus pučlja okolen so ine šunena le: "Sar šaj o učitelja
e Mojsijasere zakonestar te vaćeren dai o Mesija samo e carosoro
e Davidesoro potomko? 42 A korkoro o David phenela ano Lil oto
Psalmija: 'Phenđa o Gospod mle Gospodese e Mesijase: Beš ko
počasno than uzala mande 43 đikote na pašljarava te dušmanjen
talo te pre!' 44 O David e Mesija vičini 'Gospode'. Sar onda o
Mesija šaj te ovel lesoro potomko?" 45 Tegani anglo sa o manuša,
o Isus phenđa ple učenikonenđe: 46 "Arakhen tumen e učiteljendar
e Mojsijasere zakonestar! On volinena te phiren hurjavde ano bare
fostanja te dičhol dai pobožna hem te pozdravinen len o manuša
ko trgija. Volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem
ko gozbe. 47 Ko xovavne lena e udovicendar okova so isi len, hem
molinena bare molitve sar te dikhen len o manuša dai pobožna.
On ka oven po zorale kaznime nego avera manuša."

21 Na nakhino but palo adava, o Isus dikhela ine sar o barvale
manuša avena ko Hram hem čhivena love ani kutija zako
čediba. 2 Ađahar dikhlja hem jekha čorora udovica sar čhivela
samo duj tikore kovanice. 3 Tegani phenđa: "Čače vaćerava
tumenđe, akaja čorori udovica čhivđa više sarijendar. 4 Adalese so
sare akala dinde oto buderi so isi len, a oj, kojai čorori, dinđa sa so
inola." 5 I sar nesave učenici vaćerena ine adalestar sari o Hram
šukar ukrasime šuže bare barencar hem e daronencar, o Isus
phenđa: 6 "Ka avel o dive ked oto sa akava so dikhena naka ačhol
ni bar upro bar. Đijekh ka ovel peravdo." 7 I on pučle e Isuse:
"Učitelju, ked adava ka ovel? So ka mothoj amenđe da alo adava
dive?" 8 A o Isus phenđa: "Dikhen te na oven xovavde. Adalese
so but džene ka aven ano mlo anav vaćerindoj: 'Me injum o Hrist'
hem: 'Alo paše o kraj akale vremesoro.' Ma džan palo lende! 9 A
ked šunena zako mariba hem zako pobune, ma te daran. Adalese
so prvo adava valjani te ovel, ali nane odmah o kraj." 10 Tegani
phenđa lenđe: "O manuša ka maren pe e manušencar hem o
carstvo e carstvoja. 11 Ko but thana ka oven bare zemljotresija,
bokhalipe hem zaraze. Ka mothoven pe čudesna znakija ko nebo
savendar o manuša ka daran. 12 Ali angleder sa adava, tumen ka
oven dolime hem jurime, ka oven legarde ko sudo ano sinagoge
hem ko phandlipe. Ka legaren tumen anglo carija hem anglo
vladarija adalese so injen mle učenici. 13 Adava ka ovel tumenđe
te šaj svedočinen lenđe mandar. 14 Adalese pana akana odlučinen
te na planirinen save lafonencar te braninen tumen. 15 Adalese so
me ka dav tumen mudra lafija ko save nijekh tumaro protivniko na
ka šaj te irini lafi. 16 Ka izdajinen tumen hem tumare dada, tumare
daja, tumare phralja, tumaro jeri hem tumare amala; hem nesaven
tumendar ka mudaren. 17 I sare ka mrzinen tumen adalese so
injen mle učenici, 18 ali niko naka šaj te uništini tumen, čak ni
jekh bal tumare šerestar na ka ovel uništime. 19 Adaleja so ka
ačhoven maje verna, ka dobinen o večno dživdipe." 20 O Isus
phenđa hem akava: "I ked ka dikhen sar o Jerusalim opkolime
e vojskendar, te džanen da alo lesoro vreme te ovel uništime.
21 Tegani okola kola živinena ani e judejakiri regija nek našen
ko gore. Okola kola živinena ano Jerusalim nek ikljon avri, a
kolai avri, te na đerdinen ani diz. 22 Adalese so adala ka oven o
dive ked o Devel ka kaznini e manušen. Ađahar ka ovel te šaj
pherđol sa so o proroci pisinde ko Sveto Lil. 23 Jao e khamnjenđe
hem okolenđe kola dena čuči ko adala dive! Adalese so baro
bišukaripe ka ovel upri phuv hem o Devel ka ovel but xoljame hem
ka kaznini akale narodo. 24 Nesave olendar ka oven mudarde,
a avera ka oven legarde ko phandlipe maškaro sa o nacije. O
Jerusalim ka ovel gazime e poganendar sa đikote na nakhela e
poganengoro vreme." 25 O Isus phenđa hem akava: "I ka oven
čudna znakija ko kham, ko masek hem ko čerenja, a ki phuv o
nacije na ka džanen so te ćeren oti dar zbog adava so o more ka
ćerel glasna zvukija hem bare talasija. 26 O manuša ka meren oti
dar hem oto adžićeriba o bišukaripe so avela ki phuv, adalese
so o zoralipa e nebosere ka oven potresime. 27 Tegani sare ka
dikhen man, e Čhave e Manušesere, sar avava upro oblako ano
baro zoralipe hem ani slava. 28 Ked sa adava ka počini te ovel,
terđoven ko pre bizi dar hem vazden tumare šere adalese so o
Devel sigende ka oslobodini tumen." 29 Tegani o Isus phenđa
lenđe akaja paramiz: "Dikhen i smokva ili bilo savo aver kaš. 30
Ked dikhena da ikljona listija upro leste, korkore džanen dai paše
o linaj. 31 Ađahar hem tumen ked dikhena da ovela adava so
phenđum tumenđe, te džanen dai o carstvo e Devlesoro paše. 32
Čače vaćerava tumenđe, akaja generacija naka nakhel đikote sa
adava na ovela. 33 O nebo hem i phuv ka nakhen, ali mle lafija
niked naka nakhen." 34 I o Isus phenđa lenđe: "Arakhen tumen
te na oven tumare gođa zaokupirime pibnaja, maćojbnaja hem
akale dživdipasere brigencar i te resel tumen otojekhvar adava
dive. 35 Adalese so adava dive ka avel sar zamka upro sa o
manuša ki phuv. 36 Adalese oven džangale hem stalno molinen te
nakhaven sa adava so valjani te ovel hem te šaj terđon radosno
angla mande, anglo Čhavo e Manušesoro." 37 Diveja o Isus sikaj
ine ano Hram, a raćaja ikljola ine tari diz hem džala te raćari ki
gora vičimi E maslinakiri. 38 I but manuša sabajleja džana ine ko
Hram te šunen e Isuse sar sikaj.

22 Avela ine paše i Pasha, savi inele prvo dive oto Prazniko
e bikvascone marengoro. 2 O šerutne sveštenici hem o
učitelja e Mojsijasere zakonestar rodena ine sar te ćeren o Isus
te ovel mudardo, ali darandile e narodostar. 3 Tegani o Sotoni
đerdinđa ano Juda vičime Iskariot kova inele jekh oto dešuduj
apostolja e Isusesere. 4 Ov dželo koro šerutne sveštenici hem
koro narednici e hramesere hem dogovorinđa pe olencar sar te
predel lenđe e Isuse. 5 On ule radosna hem phende e Judase da
ka den le love. 6 I ov pristaninđa. I ađahar lelja te rodel šukar
momenti te izdajini e Isuse ked na ka oven but manuša uzalo leste.
7 Ked alo o prvo dive oto Prazniko e bikvascone marengoro, ko
savo valjanđa te čhinel pe bakrore zaki Pasha, 8 o Isus phenđa e
Petrese hem e Jovanese: "Džan hem ćeren amenđe e pashakoro
xajba te šaj te xa." 9 A on phende lese: "Kaj mangeja te ćera la?"
10 Ov phenđa lenđe: "Šunen. So ka đerdinen ki diz Jerusalim,
ka resel tumen jekh manuš kova akhari pani ano khoro. Džan
palo leste. Ko čher ko savo ka đerdini 11 roden e čherutne hem
vaćeren lese: 'O učitelj pučela ki savi soba šaj te xal e pashakoro
xajba ple učenikonencar?' 12 I ov ka mothoj tumenđe i bari upruni
soba savi već pripremime. Adari čhiven amenđe zako xajba." 13 I
on džele hem arakhle sa ađahar sar so phenđa lenđe o Isus i adari
čhivde zako xajba e pashakoro. 14 I ked alo o vreme te xal pe i
Pasha, o Isus čhivđa pe uzalo astali ple apostolencar. 15 I phenđa
lenđe: "Edobor zorale mangljum te xav akaja pasha tumencar
angleder nego so ka ovav mučime hem mudardo. 16 Adalese so,
vaćerava tumenđe, na ka xav aver Pasha đikote lakoro čačimasoro
značenje na pherđola ano carstvo e Devlesoro." 17 Tegani lelja i
čaša e moljaja, zahvalinđa e Devlese hem phenđa e apostolenđe:
"Len akaja mol hem ulaven la maškara tumende. 18 Adalese
so, vaćerava tumenđe, naka pijav više mol đikote o carstvo e

Devlesoro na avela.” **19** I lelja o maro, zahvalinđa e Devlese,
phaglja le hem ulavđa le e apostolenđe vaćerindoj: “Akavai mlo
telo savo dela pe tumenđe. Akava nastavinen te ćeren te setinen
tumen mandar.” **20** Ađahar lelja hem i čaša e moljaja palo xajba,
vaćerindoj: “Akaja čaša e moljaja nevoi savez ano mlo rat savo
čhorela pe tumenđe. **21** Ali ače, o manuš kova ka izdajini man
mancari uzalo astali. **22** Adalese so, me, o Čhavo e Manušesoro,
valjani te merav sar soi odredime, ali jao okole manušese kova ka
izdajini man!” **23** I o apostolja lelje te pučen pe maškara pumende
kova olendar šaj te ovel adava so ka ćerel ađahar nešto. **24** I o
apostolja lelje te raspravinen pe kovai olendar najbaro. **25** A o
Isus phenđa lenđe: “E poganengere carija vladinena upro lende
hem o vladarija lengere pumen vičinena 'manuša kola ćerena
šukaripe'. **26** Ali tumen ma oven esavke! Nego, o najbaro maškara
tumende nek ovel sar najtikoro, a o vođa nek ovel sar sluga. **27** A
kovai po baro? Okova kovai uzalo astali ili okova kova kandela le?
Ini okova kovai uzalo astali? A me maškara tumende injum sar
okova kova kandela. **28** Tumen injen adala kola ačhile mancar
ano mle iskušenja. **29** I me dava tumen autoritet te vladinen ano
carstvo, sar so mlo Dad o Devel dinđa man: **30** te xan hem te
pijen maje uzalo astali ano carstvo mlo, hem te bešen ko tronja te
vladinen upro dešuduj plemija e Izraelesere.” **31** O Isus phenđa:
“Simone, Simone, ače o Sotoni rodinđa e Devlestar te mukel lese
te proverini tumari vera ana mande sar ked neko čhorela o điv
maškari sita. **32** Ali me molinđum tuće te ačhol ti vera ana mande.
Džanav da ka xovave da na pendžareja man, ali ked ka irine ti
vera ana mande, zorjar te phraljengiri vera.” **33** A ov phenđa lese:
“Gospode, injum spremno te džav tuja hem ko phandlipe hem ko
meriba.” **34** A o Isus phenđa: “Vaćerava će, Petre, o bašno na
ka đilabi avdive đikote trin puti naka xovave da na pendžareja
man.” **35** I phenđa e apostolenđe: “Ked bičhalđum tumen ko
drom bizo kese lovencar, bizo torbe hem bizi buderi obuća, na
li falinđa tumenđe nešto?” A on phende: “Ništa.” **36** Tegani o
Isus phenđa lenđe: “Ali akana kas isi kesa e lovencar, nek lel
la! Ađahar hem i torba! A kas nane mači, nek biknel plo fostani
hem nek činelfse jekh **37** adalese so, vaćerava tumenđe, valjani
te pherđol adava soi mandar pisime ko Sveto Lil: 'Dikhle le sar
manuše kova ćerela bišukaripe.' Čače, pherđola sa soi pisime
mandar.” **38** A on phende: “Gospode, ače isi amen duj mačija!” A
ov phenđa: “Šukari!” **39** I iklindoj adathar, palo plo adeti, dželo ki E
maslinakiri gora. Oleja džele hem lesere učenici. **40** I ked resle
adari, phenđa lenđe: “Molinen tumen te na peren ko iskušenje!” **41**
I cidinđa pe dur olendar, edobor kobor šaj te frdel pe o bar, pelo
ko kočija hem molinđa pe e Devlese, **42** vaćerindoj: “Dade! Te
mangeja, cide akaja čaša e patnjaja mandar, te na pijav olatar. Ali,
nek ovel pali ti volja, a na pali mli.” **43** Tegani o anđeo mothovđa
pe lese taro nebo hem hrabrinđa le. **44** A ked inele ani po bari
patnja, po zorale molinđa pe. Lesoro znoj ulo sar kapke oto rat
save perena ine upri phuv. **45** I pali molitva uštino, alo đi ple
učenici hem arakhlja len sar sovena adalese so inele umorna taro
tugujiba. **46** Tegani phenđa lenđe: “Sose sovena? Ušten hem
molinen tumen te na peren ko iskušenje!” **47** Sar pana o Isus
vaćeri ine adava, ale nakoro leste but manuša kolen anđa o Juda
kova inele jekh oto dešuduj apostolja. Ov alo koro Isus te čumudini
le ki čham. **48** A o Isus pučlja le: “Judo, čumudipnaja li predeja
man, e Čhave e Manušesere?” **49** Ked o učenici kola inele adari
dikhle so o Isus ka ovel dolime, pučle le: “Gospode, te napadina
len li e mačencar?” **50** I jekh olendar khuvđa mačeja e šerutne
sveštenikosere sluga hem činđa lesoro desno kan. **51** A o Isus
phenđa ple učenikonenđe: “Ačhaven tumen adalestar! Muken
len te ćeren adava!” I čhivđa plo vas ko than kote o sluga inele
čhindo hem sasljarđa le. **52** Tegani phenđa okolenđe so ale te
dolen le, e šerutne sveštenikonenđe, e hramesere narednikonenđe
hem e starešinenđe: “Mačencar hem kaštencar aljen pala mande
sar palo pobunjeniko. **53** Divencar injumle tumencar ano Hram,
i na dolinđen man. Ali akavai tumaro vreme hem o zoralipe e
tominakoro vladini.” **54** I dolinde e Isuse hem adathar legarde le
ko čher e šerutne sveštenikosoro. A o Petar odural džala ine palo
lende. **55** Ked resle, tharde jag ko maškar e borosoro hem bešle
uzalo late. O Petar bešlo olencar. **56** I nesavi sluškinja dikhlja le
sar bešela uzali jag, dikhlja ano leste hem phenđa: “I akava inele e
dolime manušeja!” **57** A o Petar xovavđa vaćerindoj: “Đuvlije, na
pendžarava le!” **58** Na nakhino but palo adava, dikhlja le nesavo
aver manuš hem phenđa: “I tu injan jekh okolendar kola inele e
dolime manušeja!” A o Petar phenđa: “Manušeja, na injum!” **59** I
ked nakhino đi ko jekh sati, aver nesavo odlučime phenđa: “Čače
akava inele e dolime manušeja, adalese soi hem ov Galilejco!”
60 A o Petar phenđa: “Manušeja, na džanav sostar vaćereja!”
I ko adava momenti, sar pana ine vaćeri, o bašno đilabđa. **61**
Tegani o Gospod o Isus irinđa pe hem dikhlja ano Petar, a o Petar
setinđa pe lesere lafonendar: “Vaćerava će, Petre, angleder so
o bašno avdive ka đilabi, trin puti ka xovave da na pendžareja
man.” **62** I iklilo taro boro hem zorale runđa. **63** O čuvarija lelje te
maren muj e Isuseja hem te maren le. **64** Učharde lesere jaćha
hem phende lese: “Prorokujin ko khuvđa tut!” **65** I bute avere
lafonecar vređinena ine e Isuse. **66** Ked dislilo, čedinde pe o
starešine e jevrejengere, o šerutne sveštenici hem o učitelja e
Mojsijasere zakonestar, ande e Isuse pumenđe ko sabor **67** hem
phende lese: “Te injan tu o Hrist, phen amenđe!” A ov phenđa
lenđe: “Te phenđum tumenđe, na ka verujinen; **68** a te pučljum
tumen e Hristestar, na ka odgovorinen. **69** Ali od akana me, o
Čhavo e Manušesoro, ka bešav ko počasno than uzalo zoralipe e
Devlesoro.” **70** A on sare pučle e Isuse: “Značiti tu injan o Čhavo
e Devlesoro?” A ov phenđa lenđe: “Korkore šukar phenđen da
injum.” **71** Tegani on phende: “Na valjani amenđe više dokazija dai
krivo. Sare amen šunđam da korkoro pes osudinđa!”

23 Tegani sare kola inele ko sabor uštine hem legarde e Isuse
koro Pilat, e rimesoro upravniko, **2** hem lelje te vaćeren
protiv oleste: “Akale manuše arakhljam sar zavodini amare narodo
hem vaćeri lenđe te na platinen o porez e carose, a pese vaćeri
dai o Hrist, amaro caro.” **3** Tegani o Pilat pučlja e Isuse: “Čače li tu
injan o caro e Jevrejengoro?” A o Isus phenđa: “Ađahari sar so
phenđan.” **4** Tegani o Pilat phenđa e šerutne sveštenikonenđe
hem averenđe kola inele adari: “Na arakhava nisavi krivica upro
akava manuš!” **5** Ali on na ačhavde te vičinen: “Ple sikavibnaja
vazdela pobuna maškaro manuša ki sa i phuv e jevrejengiri. Lelja
te ćerel adava ani regija Galileja hem alo čak đi akate ani diz
Jerusalim!” **6** A ked o Pilat šunđa adava, pučlja len nane li o Isus
tari Galileja. **7** I ked phende lese dai o Isus tari Galileja, o Pilat
bičhalđa le koro Irod, kova vladinđa ani Galileja. A baš adala
dive o Irod inele ano Jerusalim. **8** Ked o Irod dikhlja e Isuse, but
inele radosno adalese so pana oto angleder manglja te dikhel le
adalese so but šunđa olestar hem nadisalo da o Isus ka ćerel
nesavo čudo anglo leste. **9** But so pučlja le, ali o Isus ništa na
vaćerđa lese. **10** A adari terđona ine o šerutne sveštenici hem o
učitelja e Mojsijasere zakonestar vaćerindoj zorale protiv o Isus.
11 A o Irod hem lesere vojnici ponizinde e Isuse hem marde muj
oleja. Hurjavde le ano carsko fostani hem tegani o Irod bičhalđa le
palal koro Pilat. **12** Angleder o Irod hem o Pilat na inele ano šukar
odnosija, a adava dive ule amala. **13** A o Pilat vičinđa kora peste e
šerutne sveštenikonen, e vođen hem e narodo **14** i phenđa lenđe:
“Anđen kora mande akale manuše vaćerindoj da vazdela pobuna
maškaro narodo. Ače, angla tumende pučljum le adalestar, ali

na arakhljum nisavi krivica zaki savi tumen tužinena le. **15** A ni
o Irod na arakhlja upro leste krivica i adalese bičhalđa le palal
kora amende. Akava manuš na ćerđa ništa savese avela meriba.
16 Adalese samo ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le.” **18**
Ko adava sare so inele adari vičinde: “Mudar adale manuše, a
muk amenđe e Varava!” **19** (O Varava inele phandlo adalese so
učestvujinđa ani pobuna savi inele ano Jerusalim hem adalese so
mudarđa nekas.) **20** A o Pilat, adalese so manglja te mukel e
Isuse, palem vaćerđa olencar, **21** ali on vičinde: “Čhiv le ko krsto!
Čhiv le ko krsto!” **22** A o Pilat palo trito puti phenđa lenđe: “A
savo bišukaripe ćerđa akava manuš? Na dikhava sose valjani
te merel. Ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le.” **23** Ali on
na ačhavde te vičinen oto sa o glaso rodindoj te čhivel e Isuse
ko krsto. I lengoro vičiba inele sa po zoralo hem po zoralo. **24** I
adalese o Pilat odlučinđa te del len adava so mangena. **25** Muklja
okole kova inele phandlo zbog i pobuna hem zbog o mudariba, a e
Isuse dinđa ko vojnici te ćeren oleja adava so o narodo manglja.
26 Sar legarena ine e Isuse te mudaren le, dolinde nesave Simone
tari Kirinija sar taro polje đerdini ine ko Jerusalim. Čhivde o krsto
upro leste hem terinde le te akhari le palo Isus. **27** Palo Isus
dželo baro narodo maškaro kolende inele hem o đuvlja kola runde
hem žalinde le. **28** Ali o Isus irinđa pe nakoro lende hem phenđa
lenđe: “Đuvljalen taro Jerusalim, ma roven zbog adava so ka ovel
maje, nego roven zbog adava so ka ovel tumenđe hem tumare
čhavenđe. **29** Adalese so, ače, avena o dive ked o manuša ka
vaćeren: 'Bahtalei o đuvlja kolai bizo čhave, kola na bijande hem
na dinde čuči.' **30** Tegani ka molinen e planinen te peren upro
lende hem e bregonen te učharen len. **31** Adalese so te ađahar
ćerela pe mancar kova injum sar jekh sapano kaš, sigurno po
bišukar ka ćerel pe e manušencar kolai sar o šuke kašta.” **32** A e
Isuseja inele legarde pana duj manuša te oven mudarde. Adala
manuša ćerde bišukar buća. **33** I ked resle ko than vičime Kokalo
e šeresoro, o vojnici čhivde ko krsto e Isuse hem čhivde adale
manušen ko avera krstija: jekhe oti lesiri desno, a e dujtone oti
lesiri levo strana. **34** O Isus phenđa: “Dade Devla, oprostin lenđe,
adalese so na džanen so ćerena!” Tegani o vojnici frdinde barbuti
hem ađahar ulavde maškara pumende e Isusesere šeja. **35** But
manuša terdine adari te dikhenfse, a e jevrejengere vladarija
marde muj e Isuseja vaćerindoj: “Averen spasinđa, akana nek
spasini korkoro pes tei čače ov o Hrist e Devlesoro, o Birime!” **36**
Hem o vojnici marde muj e Isuseja, ale uzalo leste hem kaninde le
ušli mol, **37** vaćerindoj: “Te injan o caro e jevrejengoro, spasin tut!”
38 A upreder lesoro šero terdino znako kote inele pisime: “Akavai
o caro e jevrejengoro.” **39** Jekh okole dujendar kola inele čhivde
ko krsto vređinđa e Isuse vaćerindoj: “Te injan o Hrist, sose na
spasineja tut hem amen?” **40** A o dujto manuš ukorinđa adale so
vređinđa e Isuse: “Sar na daraja e Devlestar? Hem tu injan ađahar
osudime sar soi ov. **41** Ali amen pravedno injam kaznime zbog
amare bišukar buća, a akava manuš na ćerđa nisavo bišukaripe.”
42 Tegani phenđa: “Isuse, mislin mandar hem ov maje milostivno
ked ka vladine sar caro.” **43** A o Isus phenđa lese: “Čače vaćerava
će, avdive ka ove mancar ano raj!” **44** A ko ekvaš o dive, i tomina
učharđa sa i phuv hem ađahar inele trin saća, **45** adalese so o
kham kalilo. A e hramesiri zavesa pharavdili ko ekvaš. **46** A o Isus
oto sa o glaso vičinđa: “Dade, tuće ano vasta mukava o duho mlo!”
Ked phenđa adava, mulo. **47** A ked e rimesoro kapetani dikhlja
so ulo, slavinđa e Devle vaćerindoj: “Čače akava manuš inele
pravedniko!” **48** But manuša kola čedinde pe adari te dikhenfse,
irindoj čhere khuvena pe ine ko gruđa adalese so ine lenđe žao.
49 A sa e Isusesere pendžarutne, đi o đuvlja kola phirde palo leste
pana tari Galileja, odural terdine hem dikhle sa adava. **50** Inele
jekh manuš palo anav Josif tari Arimateja, diz ani Judeja. **51** Ov
inele šukar hem pravedno manuš kova adžićeri ine e Mesija te
anel o carstvo e Devlesoro. Iako inele člano oto e jevrejengoro
odbor, na složinđa pe adaleja so inele odlučime te roden o Isus te
ovel mudardo. **52** Ov dželo koro Pilat hem rodinđa te den le o
telo e Isusesoro. **53** Tegani huljavđa e Isusesoro telo taro krsto,
paćarđa le čaršaveja hem čhivđa le ano grobo savo inele ćerdo
ano bar, ano savo pana nijekh na inele čhivdo. **54** Adava dive
inele dive ked o manuša spreminde pe zako savato savo samo so
na ine te avel. **55** A o đuvlja, kola ale e Isuseja tari Galileja, džele
e Josifeja hem dikhle sar e Isusesoro telo inele čhivdo ano grobo.
56 I irinde pe adari kaj bešena ine hem spreminde o mirisija hem o
mastija savencar te makhen e Isusesoro telo. Ali ked završinde
adava, već alo o savato i adava dive na ćerde ništa poštujindoj i
naredba oto Zakoni e Mojsijasoro.

24 Rano sabajle, palo savato, o đuvlja ale ko grobo hem ande
o mirisija save spreminde. **2** Tegani arakhle o bar savo
phandela ine o grobo dai cidime. **3** Đerdinde andre, ali na arakhle
o telo Gospodesoro e Isusesoro. **4** I sar terđona ine adari zbunime,
iklile anglo lende duj manuša ano sjajna šeja. **5** O đuvlja but
darandile hem peravde pumare šere nakori phuv, a o duj manuša
phende lenđe: “Sose rodena e dživde maškaro mule? **6** Ov nane
akate. Uštino taro mule! Setinen tumen so vaćerđa tumenđe pana
ani Galileja: **7** 'Me, o Čhavo e Manušesoro valjani te ovav dindo
ano vasta e grešnone manušengere, te ovav čhivdo ko krsto, ali o
trito dive ka uštav.'” **8** Tegani on setinde pe da o Isus phenđa
lenđe adava. **9** I irinde pe taro grobo palal ki diz te vaćeren adava
e dešujekhe apostolenđe hem sarijenđe averenđe. **10** Adala đuvlja
inele i Marija tari diz Magdala, i Jovana, i Marija e Jakovesiri daj,
hem avera. I on sa adava vaćerde e apostolenđe, **11** ali o apostolja
na verujinde lenđe, adalese so mislinde da sa adava izmislinde.
12 A o Petar uštino hem prastandilo đi ko grobo. Ked reslo, teljarđa
pe te dikhel ano grobo hem dikhlja samo o čaršavi saveja e
Isusesoro telo inele paćardo. I irinđa pe palal pučindoj pes so ulo
adava. **13** Adava dive duj oto e Isusesere sledbenici džana ine ko
gav Emaus, dur taro Jerusalim dešujekh kilometarija. **14** Odrumal
vaćerena ine maškara pumende adalestar so ulo adala dive. **15** I
sar vaćerena ine ađahar, korkoro o Isus alo uzalo lende hem lelja
te phirel olencar. **16** Ali olenđe na inele muklo te pendžaren le. **17**
O Isus pučlja len: “Sostar vaćerena maškara tumende phirindoj?”
Tegani on terdine, a ko lengere muja dičhilo pe dai žalosna. **18**
Jekh olendar, palo anav Kleopa, phenđa lese: “Sar so dičhola, tu
injan jedino abanđija ano Jerusalim kova na džanel so ulo adari
akala dive.” **19** O Isus pučlja len: “So ulo?” I on phende lese:
“Adava so ulo e Isuseja taro Nazaret. Ov inele proroko zoralo ano
vaćeriba hem ano ćeriba anglo Devel hem anglo sa o manuša. **20**
Ali amare šerutne sveštenici hem amare avera vladarija dinde
le te ovel osudime ko meriba hem čhivde le ko krsto. **21** Amen
nadisaljam da ov ka otkupini e Izraelesere narodo. A ače, tritoi
dive sar ulo sa adava. **22** Hem pana zbuninde amen nesave
amare đuvljendar. Sabajleja džele ko grobo, **23** ali na arakhle e
Isusesoro telo adari. Ale hem phende amenđe da dikhle anđelen
kola vaćerde lenđe dai o Isus dživdo. **24** Tegani nesave amendar
džele ko grobo hem arakhle dai o grobo čučo, sar so phende o
đuvlja, ali na dikhle e Isuse.” **25** Tegani o Isus phenđa lenđe: “O,
sar na xaljovena? Sosei tumenđe pharo te verujinen sa adava so
o proroci vaćerde adalestar ano Sveta lila? **26** On prorokujinde da
o Hrist valjani te nakhel sa adala patnje angleder so o Devel ka
proslavini le.” **27** I tegani lelja te objasnini lenđe soi e Hristestar
pisime ano Sveta lila, počindoj e Mojsijasere lilendar hem ano sa e
prorokonengere lila. **28** Sar avena ine paše uzalo gav Emaus, o
Isus ćerđa pe da mangela te džal po dur. **29** Ali on terinde le te

ačhol vaćerindoj: “Ačhov amencar, adalese so lela te perel i rat!” I
o Isus ačhilo hem đerdinđa olencar ano čher. **30** Ked inele olencar
uzalo astali, o Isus lelja o maro, zahvalinđa e Devlese, phaglja le
hem dinđa len. **31** Tegani phravdile lengere jaćha hem pendžarde
le dai ov o Isus, ali ov otojekhvar na inele više anglo lende. **32**
Tegani lelje te vaćeren maškara pumende: “Akana džanaja sose
amare vile inele tate ked vaćerđa amencar odrumal hem ked
objasninđa amenđe o Sveta lila.” **33** Odmah uštine hem irinde
pe ko Jerusalim. Adari arakhle sar bešena zajedno o dešujekh
apostolja hem avera sledbenici e Isusesere **34** kola phende lenđe:
“O Gospod čače uštino taro mule hem mothovđa pe e Simonese!”
35 Tegani o duj manuša vaćerde lenđe sa so ulo ko drom nakoro
Emaus hem sar pendžarde e Isuse ked phaglja o maro. **36** Sar on
vaćerena ine adalestar, o Isus otojekhvar terdino maškar olende
hem phenđa lenđe: “Mir tumencar!” **37** A on iznenadinde pe hem
darandile adalese so mislinde da dikhena duho. **38** Tegani o Isus
phenđa lenđe: “Sose darana? Nane tumen sose te sumnjinen. **39**
Dikhen mle vasta hem mle pre! Me injum! Pipinen man hem ka
dikhen! E duho nane telo oto mas hem oto kokala sar so dikhena
da man isi!” **40** Vaćerindoj adava, mothovđa lenđe ple vasta hem
o pre. **41** On edobor inele radosna hem začudime da našti ine te
verujinen. Tegani o Isus pučlja len: “Isi tumen li nešto xajbnase?”
42 I on dinde le kotor oto peko maćho. **43** Ov lelja hem xalja le
anglo lende. **44** Tegani o Isus phenđa ple učenikonenđe: “Ked
injumle tumencar angleder mle meribnastar, vaćerđum tumenđe da
sa valjani te pherđol soi pisime mandar ano Zakoni e Mojsijasoro,
ano Lila e prorokonengere hem ano Psalmija.” **45** Tegani phravđa
lengere jaćha te xaljoven o Sveta lila, **46** i phenđa lenđe: “Ađahari
pisime ko Sveta lila: ’O Hrist ka patini hem ka merel, ali o trito dive
ka uštel taro mule, **47** hem ano lesoro anav ka propovedini pe sa
e nacijenđe, počindoj taro Jerusalim, da valjani te pokajinen pe te
šaj o Devel oprostini lenđe lengere greja.’ **48** Tumen injen svedoci
adalestar. **49** A me ka bičhalav tumenđe e Svetone Duho, sar so
mlo Dad dinđa plo lafi. Tumen ačhoven ani diz đikote o zoralipe e
Devlestar na ka huljel upra tumende.” **50** Palo adava, o Isus ikalđa
ple učenikonen tari diz hem anđa len uzalo gav Vitanija. Adari
vazdinđa ple vasta hem blagoslovinđa len. **51** I sar blagoslovini
len ine, lelja te cidel pe olendar hem legardilo ko nebo. **52** On
pele ko kočija slavindoj le. Tegani pherde oti radost irinde pe ano
Jerusalim. **53** I stalno džana ine ko Hram te hvalinen e Devle.

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Arli at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Arli at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Strongs: g12
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Strongs: g126
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek
Speech: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Strongs: g165
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Strongs: g166
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Strongs: g1067
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Strongs: g86
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Strongs: g3041 g4442
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol
Language: Hebrew
Speech: proper noun, place
Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses
Strongs: h7585
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Strongs: g5020
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Arli-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

aïdios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16
Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23
1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
1 Timothy 6:19
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43
Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
James 3:6

Hadēs

Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

Questioned

None yet noted

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"
Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful?			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin				
Where are we?			**When are we?**						
			Innocence		Fallen				Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise				
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
		Imprisoned		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa	
		First Beast						Revelation 19:20 Lake of Fire	
		False Prophet							
		Satan						Revelation 20:2 Abyss	
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"
Matthew 28:19